

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR!

İlham
"Səs" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 065 (6265) 15 aprel 2021-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

"Belarus bizim dostumuz, Sinaqdən çıxmış tərəfdasımızdır"

Prezident İlham Əliyevin ölkəmizdə işgüzar səfərdə olan Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə görüşü olub

Bax 2

Zərifə xanım Əliyeva:
Nurlu ömrün böyük salnaməsi

Qeyri-adı peşəkarlığı ilə şöhrətlənən, dünənə oftalmologiya elminə töhfələrini verən, böyük qəlbli insan, nəcib qadın Zərifə xanım Əliyeva öz əməli fəaliyyəti ilə minlərlə insanın gözünü nərverək, onlarla bu dönyanın gözəlliyini görmək kimi...

Bax 4

Duqin: "İlham Əliyevin hər qərarı parlaqdır..."

Ümumiyyətə, indi Ermənistandakı vəziyyət o dərəcədə ümidsiz qalır ki, "Üçüncü", "dördüncü" qüvvə ola biləcəklərdən də hamı ayrıldı... Dağlıdı. Əgər Ermənistən dirçələcəksə, bu konstruktiv əməkdaşlıq kontekstində edilməlidir - Azərbaycanla, Türkiyə ilə, İranla. Ümumiyyətə, Ermənistən bir dövlət olaraq yenidən başlamalıdır...

Bax 15

Qazidən dəbilqə
hay-küçülərinə cavab

Bax 6

Təss-süf ki, zaman-zaman bizim içimizdə sapi özümüz dən olan baltalar bu və ya digər şəkildə ortaya çıxır, milli ideologiyamıza, eləcə də qalibiyətlərimizə qara...

"Covid-19 milyonlarla
insanı yoxsulluqla
üz-üzə qoyub"

Yoxsulluq yalnız az inkişaf etmiş ölkələrin deyil, həm də çoxəsrlik bir tarixə sahib olan və inkişaf etmiş dövlətləri düşündürən çox...

Bax 7

Peskov "İskender" raketli
məsəlesi ilə bağlı açıklama verib

Bakının Qarabağda "İskender-M" raket parçalarının təpiləsi ilə bağlı məlumatları ilə əlaqəli mövzü Rusiya və Azərbaycan hərbiçiləri arasında six dialoq şəraitində müzakirə olunur. SİA TASS-an istinadən...

Bax 11

Yeni Azərbaycan Partiyası
Gənclər Birliyinin
üzvləri Hərbi Qənimətlər
Parkını ziyarət ediblər

Bax 7

Alının 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən açılışı edilən Hərbi Qənimətlər Parkı bu gündən vətəndəslərinin ziyarəti üçün açıq elan olunub. Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin üzvləri də buranı ilk ziyaret edənlər sırasında olublar...

Bax 5

Peyvənddən əvvəl
və sonra necə
qidalanmalı?

Bax 7

Ortaqlığı bitirən
"maraq savası"

Bax 14

"Manchester
Yunayted"ın
tək hədəfi
var: Ronaldo!

Bax 16

“Belarus bizim dostumuz, sınaqdan çıxmış tərəfdasımızdır”

Prezident İlham Əliyevin ölkəmizdə işgüzar səfərdə olan Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə görüşü olub

İlham Əliyev: “Bizim aramızda heç vaxt həll edilməmiş və ya hansısa operativ müdaxilə tələb edən məsələlər olmayıb”

Aprelin 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ölkəmizdə işgüzar səfərdə olan Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə təkbətək görüşü olub. AZERTAC xəber verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonu qarşıladı, Prezidentlər birgə foto çəkdiriblər. Daha sonra Dövlət başçıları görüşdə çıxış ediblər.

Prezident İlham Əliyev:

-Hörmətli Aleksandr Qriqoryeviç, Sizi yenidən görməyimə şadam. Dünən bizim qeyri-resmi formatda ünsiyyət saxlamaq, ikitərəfli gündeliyə aid məsələlərin geniş spektrini, regional problemləri müzakirə etmək imkanımız oldu. Bu gün dialoqumuzu davam etdiririk. Ölkəlerimiz arasında münasibətlərin inkişafına görə çox şadam. Sizinlə biz əlaqələrimizə elə dənizməz getirmişik ki, bütün istiqamətlər üzrə inkişaf olduğunu, razı-

laşdırduğumuz məsələlərin praktiki həllini görürük. Qarşılıqlı səfərlərimiz müntəzəm xarakter daşıyır. Mən Belarusa səfərlərimi, Sizin Azərbaycana səfərlərinizi yaddaşında təzələmişəm. Bütün bunlar ölkələrimiz arasında sıx qarşılıqlı siyasi əlaqə, yüksək səviyyədə etimad olduğunu və nəticəyə hədəf-lənməyimizi göstərir. Odur ki, qarşılıqlı iqtisadi fealiyyət çərçivəsində yaxşı nəticələr görülür. Keçən il pandemiyaya baxmayaraq, bizim

əmtəə dövriyyəmiz artıb, Azərbaycandan Belarusa ixrac da artıb. Ona görə bu gün sənaye kooperasiyası ilə bağlı məsələləri də daha ətraflı müzakirə edəcəyik. Sizinlə birgə qərarımıza əsasən artıq çox dərhaldır ki, Gəncədəki sənaye müəssisəsi fealiyyət göstərir.

Qarabağın bərpası ilə bağlı məsələləri də Sizinlə müzakirə etmək istərdim. Belarus şirkətlərinin öz ölkənizdə aqrosənaye kompleksləri yaradılması təcrübəsi bize məlum-

dur. Buna görə də işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası baxımından bu mövzu, əlbəttə, xüsusi yer tutur.

Sevindirici haldır ki, biz iştirak etdiyimiz beynəlxalq strukturlarda bundan sonra da bir-birimizi dəstəkləməkdə davam edəcəyik. Yəni, bizim münasibətlərimiz hər hansı problemlərdən tamamilə uzaqdır. Bizim müntəzəm əlaqələrimiz, sadəcə, görülmüş işlərə yekun vurmağa, növbəti addımları ölçüb-bağışlaya və iki dost, iki tərəfdən kimi irəliləməyə imkan verir. Bir daha xoş gəlmisiniz, Sizi yenidən Bakıda görməyimə şadam.

X X X

Prezident Aleksandr Lukaşenko:

-Sağ olun İlham Heydər oğlu. Bütün bu pandemiya və sair ilə bağlı hadisələr fonunda bizim görüşümüz, ola bilsin, müəyyən dərəcədə refren kimi səslənəcək. Lakin həqiqi dostlar vaxtında həyata keçirilməli olacaq tedbirləri ləngitmirlər. Biz də belə edirik və heç bir pandemiya buna mane ola bilməz.

Siz çox düzgün dediniz ki, bizim siyaset, iqtisadiyyat sahələrində konkret istiqamətlər baxımından münasibətlərimiz olduqca çoxşaxəlidir, çox düzgündür və onlara heç nə xələl gətirmir. Biz heç kəsə mane olmuruq və heç kəs də bize mane ola bilməz. Ona görə ki, əger sən bir işi görmək istəyirsənə, buna mane olmaq çətindir.

Həqiqətən Azərbaycan öz milli arzusuna çatmaq yolunda böyük addım atıb. Lakin bu, yalnız ilk addımdır. Dünən biz bu barədə danışdıq. Mən çox şadam, Siz Belarus xalqının həqiqi dostu kimi bilirsiniz ki, qarşida hələ çox işlər var, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyatın bərpası üçün çox ağır işlər, dinc işlər görülməlidir. Bilməlisiniz ki, Belarusda Sizin etibarlı dostlarınız var. Siz bizim imkanlarını bildirsiniz. Bu gün biz onları nazırkı və mütəxəssislərlə bir daha müzakirə edəcəyik. Əger biz razılığa gəlsək, - bizdə həmişə belə olub, - biz razılışmaları həmişə reallaşdırırıq və bu gün əmtəə dövriyyəsinin yarı milyarda çatması buna sübutdur. Ümumiyyətlə, Siz Prezident vəzifəsinə gelənə qədər belə hallar olmayıb. Ona görə də, bu, dinamika baxımından yaxşı nəticədir.

Siyasi münasibətlərimizə gəldikdə isə bize nəyinse çatışmadığını və ya hansısa mənfi amil olduğunu demek çətindir. Bizdə belə amiller yoxdur. Bizim münasibətlərimiz əladır və mən buna görə həmişə fəxr edirəm. Biz hələ Sovet İttifaqı dövründə bütün istiqamətlər üzrə ən səmimi münasibətləri bərpa etmişik. Xüsusən çətin vaxtlarda, eləindi də Belarus üçün karbohidrogen xammalı tədarükündə göstərdiyiniz dəstəyə görə Sizə minnətdaram. Bu gün səhər fikirləşirəm, bəlkə biz münasibətlərimizi mehz bu həssas sahədə dərinləşdirmək məsələsinə baxmalıyıq, ona görə ki, Belarus iqtisadi, siyasi hadisələrin mərkəzində yerləşir. Lakin bununla belə, həll edilə bilməyən məsələlər yoxdur.

Ardı Səh. 3

"Belarus bizim dostumuz, sınaqdan çıxmış tərəfdasımızdır"

Prezident İlham Əliyevin ölkəmizdə işgüzar səfərdə olan Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə görüşü olub

Əvvəli-Səh-2

Sağ olun ki, indicə dediyim ki, Azərbaycan üçün çox gərgin bir dövrde bu məsələləri müzakirə etmək üçün vaxt tapmışınız.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Sonra görüş nümayənde heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə davam etdirilib.

Daha sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ve Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun iştirakı ilə Azərbaycan-Belarus sənədlerinin imzalanması mərasimi olub. "Azərbaycan Respublikasının Qida Tehlükəsizliyi Agentliyi ilə Belarus Respublikasının Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyi arasında baytarlıq sahəsində anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycanın kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov və Belarusun kənd təsərrüfatı və ərzaq naziri İvan Krupko imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi ilə Belarus Respublikasının "Milli Turizm Agentliyi" Dövlət qurumu arasında turizm sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Belarusun xarici işlər naziri Vladimir Makey imzaladılar. "Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Belarus Respublikasının Energetika Nazirliyi arasında energetika sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinə dair Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Belarusun xarici işlər naziri Vladimir Makey imzaladılar.

Sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko metbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bəyanatla çıxış edib.

Prezident İlham Əliyev öz bəyanatında qeyd edib ki, bizim münasibətlərimiz artıq zamanın sınağından çıxbı. Bu münasibətlərin çox yaxşı tarixi var: "Biz qarşılıqlı əlaqələrimiz bütün dövründə həmişə münasibətlərimiz inkişafı ilə bağlı məsələləri həll etmişik. Bizim aramızda heç vaxt həll edilməmiş və ya hansısa operativ müdafiə teləb edən məsələlər olmayıb. Biz hədflərimizi çox dəqiq müəyyən etmişik, icraçılar konkret tapşırıqlar vermişik və qarşıya qoyulmuş məsələlərin reallaşdırılmasına nəzarət etmişik. Bundan ötrü müntəzəm görüşlər keçirmişik və keçiririk. Men dəfələrlə Belarusa, Aleksandr Qriqoryeviç isə Azərbaycana səfər edib. Bizim görüşlərimiz müntəzəm xarakter daşıyır və yenə də belə olacaq. Pandemiya ilə əlaqədar bir qədər fasile yaranıb, lakin vəziyyət imkan verən kimi biz Aleksandr Qriqoryeviç salamlamağa çox şadıq və Azərbaycana səfər etməsi barədə dəvətimizi qəbul etdiyi üçün ona təşəkkürümüz bildirmek istərdim.

Siyasi baxımdan müntəzəm

surətdə həm dövlət başçıları, həm də xarici siyaset idarələrinin başçıları səviyyəsində məsləhətşəmələr aparılır. Biz fəal əməkdaşlıq edirik, beynəlxalq strukturlarda bir-birimizi dəstəkləyirik və gələcəkdə də belə edəcəyik.

Bu gün hökumətlərarası komisiyaların həmsədrleri və nümayəndə heyətlərinin üzvləri görəlmüş işlər barədə məruzə etdirilər. Nazirlər və nümayəndə heyətlərinin üzvləri dünən görüşüb'lər. Beləliklə, dünənki gün həm də münasibətlərimizdən daha da möhkəmlənməsi məsələlərinə həsr edilib, əmətə dövriyyəsinin şaxələndirilmesi və artırılması çərçivəsində gələcək

kombaynlar, avtobuslar və bizim "Yaşıl Qarabağ zonası" konsepsiyası çərçivəsində işimizə çox yarayacaq elektrobuslar istehsalını da nəzərdə tuturuq. Alternativ enerji mənbələri yaradılmasında Belarus şirkətlərinin iştirakı ilə bağlı məsələləri də müzakirə etdik. Bir sözla, görüləsi işlərcoxdur. Mən bu gün də, dünən qonaqlara dedim ki, erməni işğalından azad edilmiş ərazilərin sahəsi Lüksemburqdan dörd dəfə böyükdür. İşin həcmini təsəvvür edə bilərsiniz. Bu ərazidə hər şey dağıdır.

Bizim hazırladığımız ilk nəşrin bir nüsxəsini Aleksandr Qriqoryeviç

pasında fəal iştirakına yox, həm də Ermənistən tərəfdası, Ermənistənla bərabər Avrasiya İqtisadi Birliyinin və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının üzvü, eləcə də Azərbaycanın yaxın dostu, dünyada nüfuzlu ölkə kimi fəal iştirakına ümidi bəsləyirik. Əlbəttə, mən əminəm ki, o, gələcəkde Ermənistən ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin nizamlanmasında müüm rol oynaya bilər.

Mən Aleksandr Qriqoryeviçə onu da dedim ki, Minsk şəhəri ilə bağlı bir format artıq keçmişdə qalıb. Minsk qrupu mövcuddur, lakin münaqişə nizamlanıb. Minsk qrupunun ne ilə məşğul olacağı bizə

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında herbi əməliyyatların tamamilə dayandırılması barədə razılaşmaları səmimi qəldən alqışlayırıq. Bu mühüm siyasi qərar regionda möhkəm sülhün təməli olmalıdır.

Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Qələbə münasibətə dövlətimizin başçısına artıq təbrik-lərinin çatdırıldığı dedi, 30 il davam edən və onun da qeyd etdiyi kimi, bu dəhşətli faciənin bitməsinin Azərbaycan və Ermənistən xalqları üçün önemini vurğuladı:

"Mənim mövqeyimi bütün dünyaya bilir, Azərbaycan və erməni xalqları da bilirlər. Mən həmişə həyatı əsas götürmüştəm. İlham Heydər oğlu həmişə şahid olub, hələ onun atası Heydər Əliyev ilə görüşlərdə bu barədə səhbət düşəndə mən həmişə sual edirdim: deyin, Qarabağdakı insanlar son hadisələrə, bu herbi əməliyyatlara qədər daim zülm altında yaşadıqlarına görə xoşbəxtirlərmi? Orada onlara yaxşıdır mı? Bir də ki, orada sovet dövründə olanların ondabır hissəsi, bəlkə də daha az hissəsi qalıb. Dözlüməz həyatdır. Deməli, bu problemi necə həll etmək lazımdır. Mən həmişə açıq danışmışam, bəzən tənqid atəşinə məruz qalmışam, amma bu problemi necə həll etməyin lazım olması barədə öz mövqeyimi bildirmişəm. İlham Heydər oğlu tam səmimi və açıq şəkildə dedi ki, biz problemi səhər yolu ilə həll etmək istəyirdik. Mən bütün bunların şahidi və tərəfdarı olmuşam. Bu gün isə mən həqiqətən həm Azərbaycan xalqını, həm də Ermənistən xalqını onların tarixində bu kədərləri, ən azı kədərlə dövrün başa çatması münasibətə təbrik etmək istəyirəm. Əhsən Prezidentə. O dedi ki, biz tarixin bu səhifəsini əvvəl və hətta müharibə dövründə de bizim ərazilərimizi tərk etmək barədə mənim çəqirışımı, israrlı tələblərimə quşaq assayırlar, müharibənin nəticələri Ermənistən üçün bu dərəcədə ağırlı olmadı. Bütün təqsirlər onlardadır. Biz ədəleti, o cümlədən tarixi ədəleti, beynəlxalq hüquq bərpa etdik və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini yerine yetirdik."

X X X

Sonra Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko bəyanatla çıxış edib. Prezident Aleksandr Lukaşenko öz bəyanatında qeyd edib ki, Belarus ilə Azərbaycan arasında münasibətlər strateji xarakter daşıyır və beynəlxalq gündəlik barədə ölkələrimiz arasında praktiki olaraq heç bir fikir ayrılığı yoxdur: "Dünyada vəziyyəti dəyərləndirmələrimiz tamamilə üst-üstə düşür, dünya iqtisadiyyatında böhran, pandemiya və en başlıcası, perspektiv üçün birmənəli olmayıyan proqnozlar şəraitində geləcək birgə fəaliyyət barədə aydınlıq var. Biz sabah, birisi gün neler olacağını bilmirik. Son vaxtlar bizim münasibətlərimizdə əhəmiyyətli irəliyişlər olub. Mənim dostlumlula görüşərimizin açıq və səmimi şəraitini çox yüksək qiymətləndirirəm. Bizdə həmişə belə olub. O dedi ki, biz müntəzəm olaraq bir-birimizin dövlətlərinə səfər edirik. Mən buraya beşinci dəfədir gəlməmişəm. İlham Heydər oğlu bu və ya digər məsələlərin həlli üçün beş dəfə Belarusda rəsmi səfərdə olub.

Aleksandr Lukaşenko: "Bizim münasibətlərimiz əladır və mən buna görə həmişə faxr edirəm"

əməkdaşlığın konkret istiqamətləri müəyyən edilib. Ötən il əmtədə dövriyyəsi xeyli artıb, lakin bu əsas etibarilə Belarusa xam neftin çatdırılması hesabına mümkün olub.

Bu ilin birinci rübündə xam neftin çatdırılması daha böyük həcmde davam edib və düşünürəm ki, keçənliklə həcmi əhəmiyyətli dərəcədə üstələyəcəyik. Marşrut artıq testlənib, layihə qarşılıqlı faydalıdır. Təbii ki, biz bu sahədə əməkdaşlığı genişləndirmək, məhz energetika sahəsində əməkdaşlığın genişləndiriləməsi məsələlərinə nəzərdən keçirmək niyyətindəyik, yeni Belarusun neftyirma zavodlarına təkcə xam neft çatdırmaqla kifayətlənməyəcəyik.

Biz Qarabağda işğaldən azad olunmuş ərazilərin bərpasında bir səra istiqamətlər üzrə - həm şəhərsalma, həm infrastrukturun yaradılması, kənd təsərrüfatının inkişafı sahələrində Belarus şirkətlərinin gələcək iştirakı ilə bağlı məsələləri etrafı müzakirə etdik. Biz dünəndə, bu gün də Belarusun aqroşəhərciliklə yaradılması sahəsində təcrübəsinə geniş müzakirə etdik. Mən Aleksandr Qriqoryeviç məlumat verdim ki, Qarabağ "yaşıl enerji" zonası elan edilib və birinci "ağlı kənd" layihəsi praktiki olaraq həyata keçirilməye hazırlanır. Əlbəttə, bu sahədə Belarusun təcərübəsi nəzəre alınmaqla bu istiqamətdə işləmək çox maraqlı olardı. Mən daha sonra dedim ki, biz ərazilərin bərpası işlərinə yalnız dəst ölkələrdən olan şirkətləri cəlb edəcəyik. Belarus da Azərbaycan üçün belə ölkədir. Qarabağın bərpası layihələrindən üç dəst ölkədən olan şirkətlər artıq işləyirlər. Ümirdə var ki, dördüncü ölkə Belarus olacaq. Biz bu sahədə məsləhətşəmələrlə davam etdirmək üçün Azərbaycan hökumətinin üzvlərinin Belarusa səfərləri barədə artıq razılıq əldə etmişik.

Sənaye kooperasiyası bizim münasibətlərinin çox böyük seqmentidir. Hökumətlərarası komisiyanın həmsədrleri layihələrin uğurla həyata keçirilməsi barədə bize məruzə ediblər. Aleksandr Qriqoryeviç ilə biz bu layihəni Belarus traktorlarının yiğilmasından başladıq, sonra başqa istehsalatlarla -avtomobilər, yük maşınları,

viçə təqdim etdim. Həmin nəşrdə bizim azad etdiyimiz şəhərlərin işğaldan əvvəlki fotoşəkilləri və erməni işğalçıları tərafından həmin torpaqlarda törədilmiş vandalizmin ve barbarlığın fotosəkilləri var.

Hesab edirəm ki, münaqişədən sonrakı inkişafla bağlı vəziyyət bütövlükdə müsbət səciyyələndirilə bilər. Mən münaqişədən sonrakı vəziyyətin inkişafına bizim ya-naşmalarımız və bu haqda bizim təsəvvürümüz barədə Aleksandr Qriqoryeviç məlumatlandırdım. Şübəsiz, Azərbaycanın mövqeyini bildirim ki, biz belə hesab edirik və reallıq da belədir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nizamlanıb. Azərbaycan onu müstəqil surətdə nizamlayıb, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsini yerinə yetirib. Bu qətnamələr 27 il ərzində kağız üzərində qalıb və təessüf ki, onların implementasiyası mexanizmi işe salınmayıb. Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin erməni tərəfinə müraciətə işğala son qoymaq çağırışları da yerinə yetirilməyib. Həmsədrlerin status-kvonun qəbul edilməzliyi barədə bəyanatları erməni tərəfindən eşidilməyib.

Dövlətmizin başçısı qeyd edib ki, Ermənistənən başına gələnlərin təqsirkarı məhz 20 il ərzində ölkəni uğuruma aparan Ermənistən rəhbərliyidir. İkinci Qarabağ müharibəsi Ermənistən ordusunun alçaldıcı meglubiyyəti və tamamilə darmadağın edilməsi ilə başa çatıb: "Bunun əsas təqsirkarları Ermənistənəndən bundan əvvəl hakimiyətdə olanlardır. Biz tarixin bu sehifəsini əvvəl və hətta müharibənin nəticələri Ermənistən üçün bu dərəcədə ağırlı olmadı. Bütün təqsirlər onlardadır. Biz ədəleti, o cümlədən tarixi ədəleti, beynəlxalq hüquq bərpa etdik və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini yerine yetirdik".

X X X

Sonra Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko bəyanatla çıxış edib. Prezident Aleksandr Lukaşenko öz bəyanatında qeyd edib ki, Belarus ilə Azərbaycan arasında münasibətlər strateji xarakter daşıyır və beynəlxalq gündəlik barədə ölkələrimiz arasında praktiki olaraq heç bir fikir ayrılığı yoxdur: "Dünyada vəziyyəti dəyərləndirmələrimiz tamamilə üst-üstə düşür, dünya iqtisadiyyatında böhran, pandemiya və en başlıcası, perspektiv üçün birmənəli olmayıyan proqnozlar şəraitində geləcək birgə fəaliyyət barədə aydınlıq var. Biz sabah, birisi gün neler olacağını bilmirik. Son vaxtlar bizim münasibətlərimizdə əhəmiyyətli irəliyişlər olub. Mənim dostlumlula görüşərimizin açıq və səmimi şəraitini çox yüksək qiymətləndirirəm. Bizdə həmişə belə olub. O dedi ki, biz müntəzəm olaraq bir-birimizin dövlətlərinə səfər edirik. Mən buraya beşinci dəfədir gəlməmişəm. İlham Heydər oğlu ilə səhbət də dediyim ki, onun necə hissələr keçirdiyini düz duymuşam. Düşünmək olardı ki, bəli, qələbə qazanılıb, məsələ həll edilib, vəs-salam. Amma ertəsi gün yuxudan oyandım və fikirləşdim ki, bu, yalnız ilk addımdır. Sahəsi Lüksemburqdan 4 dəfə böyük və ya Livanın sahəsinə bərabər, hər halda Livandan kiçik olmayan bu ərazi-lərdə hələ nə qəder iş görülməlidir! Bu, daha uzunmüddəli və çox çətin epopeya olacaq. Çox istərdim ki, bu, səhər epopeyasi olsun."

Zərifə xanım Əliyeva: Nurlu ömrün böyük salnaməsi

Qeyri-adı peşəkarlığı ilə şöhrətlənən, dünya oftalmologiya elminə töhfələrini verən, böyük qəlbli insan, nəcib qadın Zərifə xanım Əliyeva öz əməli fəaliyyəti ilə minlərlə insanın gözünə nur verərək, onlara bu dünyadan gözəlliyyini görmək kimi böyük xoşbəxtlik bəxş etmişdir. Hər insan əməli fəaliyyətində bu səadət - insanlara nur bəxş etmək səadətinə qovuşa bilmir. Böyük istedad, zəhmət və geniş qəlb insanı bu yüksəkliyə ucalda bilir. Gərgin əməyi ilə uzun illər elmə nailiyyətlərə imza atan Zərifə xanım elm aləmində nadir istedadlı şəxsiyyət kimi tanınır.

Elmə getirdiyi yenilik və çəkdiyi zəhmeti ilə dünya oftalmologiya elminde öz möhrünü vurub. Azərbaycanda oftalmologiya elminin inkişafında müstəsna xidmətləri olan böyük oftamoloq, Azərbaycanın əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, professor, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü Zərifə xanım Əliyevanın bu gün anım günüdür. Alımları sabaha inamlı, gələcəyə ümidiyle yaşamağa ruhlandıran mənəviyyatca pak və nəcib insan, görkəmli şəxsiyyət olan Zərifə xanımın müqəddəs xatiresi, ülvı insani kefiyyətləri, elm fealiyyəti tekrarsız bir insan olaraq hər zaman xatırlanır. Təsadüfi deyildir ki, Onun seçdiyi sənət də, mənəli özür yolundakı yorulmaz fealiyyəti de insanlara nur bəxş etmək olub. Bacarıqlı alimin möcüzəli əllərindən süzülen işiq bu gün de şəfa verdiyi insanların gözlərindədir. O, elm sahəsində elə bir yüksək zirvədədir ki, zaman-zaman öyrəniləcək və tədqiq olunacaq məktəbdür. Özü də yaşıdagı illərdə araşdırımlar aparmış, elm zəkası ilə gəldiyi qənaətlər və nəticələr böyük uğurlara yol açmışdır. Bu uğur bir şəksin olmuş olsa da, bundan minlərlə, milyonlarla insan bəhrələnmişdir. Beynəlxalq aləmdə cəm olunaraq, bir araya gelən alımların müzakirə obyeketine çevrilən elmı nailiyyətləri Azərbaycan sehiyyəsinin dünyaya nüfuz etməsinə getirib çıxardı. Azərbaycan ve Rusiya alımları arasında əməkdaşlığın təmelini qoyan, oftalmologiya üzrə milli kadrların hazırlanmasında böyük rol oynayan və bütövlük, elmin bu sahəsinin inkişafına qiyametli töhfələr verən Zərifə xanım Əliyevanın həyat fəlsəfəsi çox cəhətli və zəngindir.

Onun keçdiyi həyat və elmə yolu nəzər salaq. Şərəflə bir ömür yolu. Zərifə Əziz qızı Əliyeva 1923-cü il aprelin 28-də Naxçıvan MR-in Şərur rayonunun Şahtaxtı kəndində dünyaya göz açıb. Uşaqlığı bu kənddə keçəsə də, sonradan onlar ailəliklə Bakıya köçübələr. 1942-ci ilde orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olur və institutu əla qiyametlərlə bitirir. Bu elə bir zaman idi ki, Azərbaycanda gözü zədələyən və ağır neticəyə, hətta tam korluğa səbəb olan traxoma infeksion xəstəliyi geniş yayılmışdı. Bu xəstəliyə qarşı təsiri müalicə üsulları yox idi. Belə bir dövrə Zərifə xanım traxoma xəstəliyinə qarşı aparılan müa-

lıcıvi və profilaktik tedbirlerin təşkilində və keçirilməsində fəal iştirak edir, konkret müalicə təcrübəsindən başqa, Azərbaycanda traxoma xəstəliyinin daha geniş yayıldığı rayonlara gedir, həkim-oftalmoloqlara məruzələr oxuyur, əhalı arasında çoxlu söhbətlər aparır. Azərbaycanda traxomanın kökünün kəsilməsini qarşısına məqsəd qoyan Zərifə xanım bu problemin nə qədər çətin və mürəkkəb olduğunu çox yaxşı bilirdi. Lakin işin çətinliyinə və məsuliyyətinə baxmayaraq, o, tezliklə böyük uğurlar əldə edir. Zərifə xanım Əliyevanın bu istiqamətdə apardığı tədqiqatlar 1960-ci ilde uğurla müdafiə etdiyi "Traxomanın digər terapiya üssülləri ilə birlikdə sintomisinin müalicəsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyanın əsasını təşkil edir. Traxoma xəstəliyinin müayinəsi və müalicəsi işləri ilə yanaşı, Zərifə xanım oftalmologiya elminin bir sıra aktual məsələlərinə də böyük əhəmiyyət verirdi. Çoxillik müşahidələrin, klinik tədqiqatların və eksperimentlərin nəticələri Zərifə xanım Əliyevanın doktorluq dissertasiyasının əsasını təşkil etmişdir. Zərifə xanım "Azərbaycanın bir sıra kimya müəssisələri işçilərinin görme orqanının vəziyyəti" mövzusunda yazdığı dissertasiya işini dünyanın ən nüfuzlu oftalmologiya mərkəzlərindən birində, H.Helmqolts adına Moskva Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikleri İstututundan müdafiə etmişdir. Onun dissertasiya işi alim-oftalmoloqların yüksək qiymətini almış, oftalmologiyanın bu sahəsində ilk işlərdən biri olmuşdur. 1977-ci ilde Zərifə Əliyevaya tibb elmləri doktoru elmı dərcəcisi verilmişdir. Öz həyatını tibb elmine bağlayan Zərifə xanım mərhələ-mərhələ bu naıl olub. Onun elmi nailiyyətlərinə nəzər salıqlıda nə qədər böyük əhəmiyyətə malik olduğunu görürük. Zərifə xanım Əliyeva 1983-cü ilde Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İstututunun oftalmologiya kafedrasına müdir seçilidikdən sonra onun fealiyyəti daha da genişləndi. Onun daktriologiyadan bəhs edən - "Göz sulanmasının fiziologiyası", "Göz sulanmasının müasir cerrahiyə üsulları ilə müalicəsi" monoqrafiyaları təkcə oftalmoloqların yox, həm de fiziololoqların diqqətini cəlb edir. Zərifə xanım xəstəliyin diaqnostikasının yeni istiqamətdə inkişafını ilk dəfə tədqiq edən alımlardəndir və bu mövzuyla bir sira elmi məqalələr hərət etmişdir. O, "İridodiagnostika-

nın əsasları" kimi nadir elmi əsərin müəlliflərindən biridir. Zərifə xanım milli oftalmologiyamızın inkişaf üçün çox işlər görmüşdür. Onun arzularından biri də yeni oftalmoloji kompleksin yaradılması olmuşdur. Onun təşəbübündən sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə həmin kompleksin tikintisine başlanılmış ve istəyi müasir dövrümüzə gerçəkləşmişdir.

Böyük xidmətlərinə, çoxillik elmi-tədqiqat işlərinə görə, 1983-cü ilde Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasının akademiki seçilən Zərifə xanım Əliyevanın üzvü id. Elmi əfəliyyəti diqqətdən kənardə qalmamış və dünya oftalmologiya elminin tanınmış simaları Onun haqqında tarixi sözələr demisər. Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Oftalmologiya İstututunun direktoru, professor Nazim Əfəndiyev, Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvü, əməkdar elm xadimi, dövlət mükafatı laureati A.Nesterovun, tibb elmləri doktoru, professor Z.Skripinçenkonun, Sankt-Peterburq Gigiyena İstututunun göz xəstəlikləri kafedrasının müdürü, professor A.N.Dobromislovun və başqalarının yazılarında alimin şərəfli və zəngin elmi fealiyyətinin nailiyyətlərindən danışılır. Zərifə Əliyevanın zəngin pedagoji, elmi və əməli təcrübəsi "Oftalmologiyanın aktual məsələləri" monoqrafiyasında (professor N.B.Şulpina və L.F.Moşetova ilə birlikdə) öz əksini tapıb. Moskva Oftalmoloji Məktəbi Zərifə xanımı oftalmologiyanın mirvarisi, professor A.Brovkina Onu nəciblik və mənəvi paklıq timsali adlandırmışdır. Rusiya Tibb Elmlə-

ri Akademiyasının həqiqi üzvü M.M.Krasnov isə yazardı: "Zərifə xanım Əliyeva haqqında xatirelərimi bir sözə ifadə etməli olsayıdım, deyərdim: O, həm xeyirxah id, həm ağıllı id, həm də qüdrətli id!". Zərifə xanım Əliyevanın zəngin elmi irsi, oftalmologiyanın müxtəlif sahələri üzrə apardığı tədqiqatları, qazandığı nailiyyətlər, yaratdığı fundamental əsərlər Azərbaycan tibb elminin parlaq səhifəsidir. Zərifə xanım Əliyeva tibb elminə və praktikasına, yüksək ixtisaslı tibbi kadrların hazırlanmasına da əvvələsiz töhfələr vermişdir. Onun çoxcəhətli elmi fealiyyətinin nəticələri 130 əsərdə, o cümlədən, 5 monoqrafiyada, həkimlər üçün bir sıra dərs vəsaitlərində, sənayenin müxtəlif sahələrində göz zədələrinin profilaktikasına dair metodik tövsiyələrde öz əksini tapmışdır.

Onun elmi nailiyyətləri ilə yanaşı, ziyanlı işişi da daim insanlara nur, qüvvət verib. Zərifə Əliyevanın her sözü, her bir hərəkəti nümunəyə çevrilib. Hətta həmkarlarına verdiyi tövsiyələr onun ziyanlığını nümunəsidir. İnsana tibbi yardım göstərmək, sağlamlığı uğrunda mübarizə aparmaq onu özünə qaytaran əsl humanist xidmətdir kimi tövsiyələri diqqəti çəkir. Bu, Zərifə xanımın təbabət fəlsəfəsinin başlıca qayəsi olub. Həkimin başlıca peşəsi müalicə kursunu müəyyənləşdirməklə yanaşı, xəstəyə insani dəyərlər prizmasından yanaşmaq, onun şəxsiyyətinə dərin ehtiram göstərməkdir ki, bu da Zərifə xanım Əliyevada özünü açıq-aydın bürüzə verib. Cox alımlar, ziyanlılar onun ünvanına - şəxsiyyətinə, elmi uğurlarına, tədqiqatlarına yüksək fikirlərini bildiriblər. Müasirləri Onun haqqında söz açarken, nəcib bir Azərbaycan qadını olduğunu qeyd ediblər. Zərifə xanım işinin gərginliyinə baxmayaraq, həmişə bir qadın kimi mülayimliyi ilə, həsallığı, insanlara mehriban və qayğı ilə yanaşması ilə seçilib. Özünün insanı təravəti, səmimiliyi, başqalarının kedərinə yanması və kömə-

yine çatması, ən ağır anlarda insana dayaq durması məxsusi dəyərləri sırasında hallanır. Bəli, bu keyfiyyətləri, peşəkarlığı, ictimai fəallığı ilə Zərifə xanım Əliyeva yüksəkdə dayanır və zaman-zaman xatırlanaraq, fealiyyətinə nəzer yetirilir. Bu heyat yoluna nəzer salıqlıda, bitib-tükənməyen arzulara doğru yol açan ömrün gözəlli diqqəti cəlb edir. Bir ana ömrü, bir tedqiqatçı ömrü, bir həkim ömrü, bir alim ömrü və ömürlərə sığmayan bənzərsiz şəxsiyyət ömrü. Bu keyfiyyətlər və dəyərlər, məhz şəxsiyyət olaraq ziyanının ömrünə işiq saçmışdır. Zərifə xanım incə və zərif duyğuların vəhdətində Azərbaycan xanımına məxsus olan əlvan caları ömrünü yazılı salnamələrdə əks etdiridi. Görkəmli dövlət və elm xadimi, bütün bilik və bacarığını xalqa xidmətə sərf etmiş Əziz Əliyevin ailəsində dünyaya göz açan Zərifə xanım valideynlərinə layiqli bir övlad, məşhur alim, tanınmış hekim, istedadlı insan, sədəqətli ömr yoldaşı və qayğılaşan ana idi. Zərifə xanım Əliyeva Ümummilli Lider, müstəqil Azərbaycan dövlətinin Memarı və Qurucusu, bütün mənəli ömrünü Vətəninin və xalqının tərəqqisində həsr etmiş Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyevin vəfali ömr-gün yoldaşı və etibarlı silahdaşı olmuşdur.

Zərifə xanım Əliyevanın fəxri adları, elmi titulları, mükafatları oludurca çoxdur. Bu adaların her biri qurur və iftخار mənbəyidir. Lakin bu adalar sırasında ən şərəflisi ana adıdır. Qeyri-adı bir ana olan Zərifə xanımın övladlarına münasibəti də xüsusi olub. Övladlarını Ulu Tanrı tərefindən bəxş olunan nur payı tek qəbul edib. Zərifə xanım Əliyeva cəmiyyət üçün böyük dəyərlərə malik övladlar tərbiyə etmişdir. Bu, Onun fədakar ana olmasından irəli gəldi. O, nə edirdi, böyük sevgi ilə edirdi. Zərifə xanım qayğılaşan bir ana, gözəl, vəfali ömr-gün yoldaşı olaraq iki övlad böyüdüb - ata-anasına layiq, qəlbərində daim Azərbaycan sevgisini yaşıdan, vətənimizin qüruru sayılan övladları kimi. Göründüyü kimi, Zərifə xanımın bir qadın olaraq etrafında ne qədər məsuliyyət cəmləşib: ana, həyat yoldaşı, övlad, Vətən keşiyində duran elmlə-zəkəli ziyanı. Elm, ədalət, səxavət, səbr, həya və ismət kimi keyfiyyətlər Onun həyat simvoluna çevirildi. Bu dəyərlər içərisində güclü və fədakar oldu. Azərbaycan tarixinə məxsus dəyərləri ilə iz saldı. Yaşanılan ömr yolu seylərini seçilən xanımı etməklə yanaşı, gələcək nəsillər üçün örnek olacaq bir simaya çevirdi. Zərifə xanım Əliyevanın həyat fəlsəfəsi hər kəs belli bir nümunəvi yoldur. 1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat edən Zərifə xanım Əliyevanın cənəzəsi 1994-cü ilde Moskvanın Novo-Dreviye qəbiristanlığından Bakıya gətirilərək, Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin üzvləri Hərbi Qənimətlər Parkını ziyarət ediblər

A prelin 12-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən açılışı edilən Hərbi Qənimətlər Parkı bu gündən vətəndəslərin ziyarəti üçün açılmışdır. Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin üzvləri də buranı ilk ziyarət edənlər arasında olublar. YAP-dan AZERTAC-a bildirilərlər ki, aprelin 14-də bir qrup YAP-çı gənc 44 günlük Vətən mühərbiyi dövründə döyüş meydanında davamlı məlubiyyətlərə məruz

qalan düşməndən əldə etdiyimiz hərbi qənimətlərlərə yaxından tanış olub.

YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İsləmov Hərbi Qənimətlər Parkının gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda yetişməsində böyük önem kəsb etdiyini vurğulayıb. Qeyd edib ki, Hərbi Qənimətlər Parkı Azərbaycan Ordusunun şanlı Qələbəsinin bir növ canlı müzeyidir. O bildirib: "Burada vətəndaşlarımız ikinci Qarabağ mühərbiyəsinin real nəticələri ilə Parkın açılışı oldu. Azərbaycan Prezidentin orada səsləndirdiyi fikirlər, eyni zamanda, 44 günlük mü-

pandemiyanın sonrakı dövrə turistlərin ölkəmizə səfəri zamanı bu açıq muzeylə tanışlıqları onlara da imkan yaradacaq ki, şanlı tariximizle daha yaxından tanış olsunlar. Aprelin 12-de Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Parkın açılışı oldu. Azərbaycan Prezidentin orada səsləndirdiyi fikirlər, eyni zamanda, 44 günlük mü-

haribə dönməndə xalqımızın göstərdiyi birlik bugünkü Hərbi Qənimətlər Parkının yaradılmasının əsas səbəbidir. Hesab edirəm ki, bu Park gelecek nəsillərin tariximizi də yaxından tanış olmaq imkanı əldə edirlər. Eyni zamanda,

sine imkan verəcək".

YAP Gənclər Birliyinin sədri bildirib ki, biz bu gün burada döyüş meydanında düşməndən alinan qənimətləri yaxından izledik. Düşünürəm ki, yeni dövr tariximiz digər təşkilatların nümayəndələri üçün de maraqlı olma-lı, onlar da bu nadir Parkı ziyarət etməlidirlər. Post-mühərbi dövrünün ən önemli səhifelərindən olan Hərbi Qənimətlər Parkı ilə bağlı təessüratlarını bölüşən YAP Gənclər Birliyinin üzvləri bu Parkın Azərbaycanın çağdaş tarixində önemli yer tutduğunu qeyd ediblər.

Uzun müddət bu günü gözlədiyini deyən YAP Gənclər Birliyinin üzvü Əkbər Cəlilov düşmənin illərdir müxtəlif vasitələrlə əldə etdiyi və gizlətdiyi hərbi texnikalarını bu gün burada canlı olaraq izləməyin çox sevindirici hal olduğunu bildirib. O qeyd edib ki, Vətən mühərbiyəsində düşmənin hərbi

texnikalarının əksəriyyəti Azərbaycan Ordusu tərəfindən darmadağın edilib və bir hissəsi qənimət kimi götürülüb. Bu hadisənin bizim üçün qürurverici hal olduğunu vurgulayan YAP GB-nin üzvü bir gənc kimi bundan sonra da Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq üçün elindən gələni əsir-gəməyəcəyini bildirib.

YAP Gənclər Birliyinin üzvü Nərgiz Babayeva isə Park haqqında təessüratlarını bölüşərən qeyd edib ki, Hərbi Qənimətlər Parkı Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əsl Serkərdə qətiyyəti ilə rəhbərlik etdiyi Ordumuzun güc və qüdrətinin əynisi təzahürür. Ermenilərin mühərbiyədən əvvəl tanklarını Bakıya gətirəcəklərini bildirdiklərini vurgulayan YAP-çı gənc deyib:

"Amma onların tanklarının və digər hərbi texnikalarının Azərbaycan tərəfindən qənimət olaraq götürürləcəyini, öten il Bakının Azadlıq meydanında keçirilən Zəfer parادında nümayiş etdiriləcəyini və bu gün burada sərgilənəcəyini heç ağıllarına da getirmirdilər. Biz bu Qələbəni Ordumuzun güc ilə qazandıq. Düşünürəm ki, bu Park bizim gənclərimiz üçün bundan sonra da inam nöqtəsi olacaq".

Mariya Zaxarova: Rusiya və Azərbaycanın xarici siyaset idarələri arasında çox fəal dialoq həyata keçirilir

Rusiya və Azərbaycanın xarici siyaset idarələri arasında çox fəal dialoq həyata keçirilir. Rusiya XİN-in rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova bu sözləri Rusiya Federasiyasında akkredite olunan xarici jurnalistlərlə görüşdə deyib. M.Zaxarova vurğulayıb: "Bu yaxınlarda MDB Xarıci İşlər Nazirləri Şurası çərçivəsində Azərbaycanın xarici siyaset idarəsinin başçısı ilə görüş olub. Onu deye bilerəm ki, bu əlaqələr davam etdiriləcək. Hələ ki, bunun anonsunu vere bilmərəm, çünki biz bunu qarşılıqlı əsasda edirik, lakin bu əlaqələr davam edir. Səfirliliklərimiz xətti ilə fəal dialoq aparılır".

"The Guardian" YAP haqqında böhtan yazısına görə təkzib verməlidir

"The Guardian" qəzeti-nin elektron saytında Erre Galvezin müəllifi olduğu "Facebook bizim kimi ölkələrlə maraqlanır": Azərbaycan trol şəbəkəsi qadağadan bir neçə ay sonra geri qayıdır" sərlöh-

vəli məqalə dərc edilmişdir.

Məqalədə bütün məlumatlar birtərəfli, araşdırma və yoxlama aparılmışdan, ittihəm olunan tərəfin mövqeyi dinlənilmədən, balans qorunmadan dərc olunmuşdur. Çünkü müəllif ancaq Azərbaycanda radikal müxalifətin nümayəndələrinə və müxalif "Azad söz" facebook səhifəsində aparılmış "araşdırma" istinad edib. Bununla da, məqalə müəllifi jurnalisticanın məsuliyyət, dəqiqlik, qərəzsizlik və vicdanlılıq prinsiplərini pozub.

Məqalədə ədalətin pozulması, şəxsi mənfəət, tərəfkeşlik, qərəz, siyasi diskriminasiya, kompilyativ elementlər açıq şəkildə görünməkdədir. Müəllifin deyilən ittihamlara münasibət bildirməsi üçün Yeni Azərbaycan Partiyasına şərait yaratmaması, qeyri-peşəkar davranışması, Azərbaycanın iqtidar partiyasının imicini bilərkən ləkələmək məqsədilə böhtan xarakterli informasiyaları dərc etməsi beynəlxalq jurnalisticanın etik normalarının, beynəlxalq qanunların kobud şəkildə pozulması deməkdir.

"The Guardian" qəzeti-nin redaksiyasının diqqətine çatdırırıq ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının 760 mindən çox üzvü var. Bu üzvlərin 300 minə qədəri gənclərdir. YAP-in bu qədər üzvünün olması partiyanın trol qrupları saxladığı deməyə əsas vermir. YAP-in və partiya sədri Prezident İlham Əliyevin bu qədər partiya üzvləri tərəfindən dəstəklənməsinə trol adının verilməsi də siyasi və hüquqi məsuliyyət kəsb edir. Rəsmən bəyan edirik ki, "Azad söz" facebook səhifəsində 06.03.2021-ci il tarixində dərc olunmuş postda rəyləri əks olunan feyk səhifələrin də YAP-a aidiyiyati yoxdur. Biz ehtimal edirik ki, bu saxta profil və səhifələrə yazılın rəylər YAP-in nüfuzuna zərər vurmaq üçün müxalifət tərəfində hazırlanıb. Digər tərəfdən, "Azad söz" facebook səhifəsində yazılın rəylər YAP-a aid olmasına sübut edən hər hansı fakt da yoxdur.

Bildiririk ki, Azərbaycanda sosial şəbəkələrdə, xüsusilə de facebook üzərindən trol şəbəkəsi Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası yaradıb. Bu gün en böyük trol şəbəkəsinə məhz onlar sahibdir. Bu faktı AXCP sədri Əli Kərimlinin müəvəni olmuş, hazırda müxalif Milli Cəbhə Partiyasının sədri Razi Nurullayev də təsdiqleyib. O, 2014-cü ildə mətbuat konfransında deyib ki, təkcə Əli Kərimli və onun müavinlərinin yüzlərlə "saxta facebook profilləri" var. AXCP-de partiya funksionerlərinə "facebook"da yüzlərlə saxta profil yaratmaq tapşırılıb: "Bəzilərinin 100-110 saxta profil var idi. "Facebook"da şərtlər sərtləşdirildikdən sonra onların yarısı bağlandı. Amma indi də partiyanın rəyasət heyətində təmsil olunan şəxslərin 30-40 saxta profil var". <https://www.youtube.com/watch?v=0fqWdbldBUg>

ABŞ-da yaşayan müxalif jurnalista İsmayıllı Cəlilovun, Sevinc Osmanlıqızının da etirafları var ki, AXCP trolları onları tehdir edir, hətta ölürcəklərini, çökdürəcəklərini, bildirir, tehdid edilər.

<https://www.facebook.com/NAP Youth Union/videos/294010318130821>
<https://www.facebook.com/NAP Youth Union/posts/2470090289804049>

AXCP-nin üzvü olmuş Qorxmaz Əliyev, Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvü Ənnağı Hacıbəyli, müxalif REAL Partiyasının sədri İlqar Məmmədov, Aydin Kərimov və başqaları da AXCP trollarının tehdilərinə məruz qalıblar.

<https://www.facebook.com/NAP Youth Union/posts/2211323169014097>

<https://www.facebook.com/NAP Youth Union/posts/1894998330646584>

AXCP və Əli Kərimli trol qruplarından siyasi rəqiblərinə qarşı "mən-nəvi terror" silahı kimi istifadə edir.

<https://www.facebook.com/NAP Youth Union/posts/197627449582300>

AXCP-nin və Əli Kərimlinin şəxsi maraqlarına uyğun olmayan insanlar təhqir olunur, onların şəkilləri, videoları "Azadlıq" qəzeti-nin, AXCP, AXCP GK facebook səhifələrində paylaşılır və trollar vəsitsilə təhqir olunur. AXCP Ali Məclisinin üzvü Rəşid Turabovun trolların idarə olunduğu qapalı "WhatsApp" qrupuna göndərdiyi səsyzası da Əli Kərimlinin trol şəbəkəsini ifşa edir.

<https://www.facebook.com/NAP Youth Union/posts/1891600880986329>

Bu linklərin hər biri AXCP-nin və Əli Kərimlinin böyük trol - "təhqir maşını"na sahib olduğunu isbatlayır. Bu baxımdan, hesab edirik ki, "The Guardian" qəzeti-nin YAP haqqında yazdığı böhtan, şər AXCP-nin və Əli Kərimlinin trol şəbəkəsini ifşa etdiyi üçün YAP-a qarşı aparılan qara piar kampaniyasının tərkib hissəsidir.

Bir sözə, AXCP-nin trol fəaliyyətini ifşa edən faktlar çoxdur. "The Guardian" qəzeti obyektiv araşdırmaclar aparmaqla dəqiq və düzgün qənaatə gələ bilər. Bu kontekstsə "The Guardian" qəzeti-nin Yeni Azərbaycan Partiyası haqqında təhrif olunmuş məlumatları yoxlamadan, dəqiqləşdirilmədən dərc etməsi beynəlxalq məhkəmə predmetinə çevriləkdir. Bu səbəbdən də, "The Guardian" qəzeti-nin rehbərliyindən tələbimiz ondan ibarətdir ki, Yeni Azərbaycan Partiyası haqqında yazılın bərəbərli, böhtan xarakterli məlumatlara görə beynəlxalq jurnalisticanın etik qaydalarına və beynəlxalq qanunların tələblərinə uyğun olaraq rəsmi üzrxahlıq edilsin, təkzib çap olunsun.

Teəssüf ki, zaman-zaman bizim içimizdə saçılmış olunan batalalar bu və ya digər şəkildə ortaya çıxır, milli ideologiyamız, eləcə də qalibiyetlərimizə qara yaxmaqla özlərinin erməni ağalarının qarşısında layiqli nökər olduqlarını isbatlamağa cəhdər göstərirler. Söz yox ki, belələrinin cavabları yerində və sərt şəkildə verilir.

Lakin bu kimi məsələlərdə daim diqqətli olmalı, eləcə də milli məsələlərdə düşmən deyirmininə su töken ünsürlər əməllərinə görə qanunun tələb etdiyi bütüncəzalara layıq görülməlidirlər. Elə götürək, erməni dəbilqələrinin Hərbi Qənimətlər Parkında nümayişə çəxarılmasını. Bu məsələdə də dərhal aşotların, nəsəsərin, serjlerin və digər soyadı "yan" olanların tərəflərinə qahmar çıxanlar qanunun qarşısına çıxarılmalıdır. Əks halda, bebeləri cezasızlıq mühitindən daha da azgınlaşa, hətta quruda bilərlər! Neticədə həmin ünsürlər ölkəmizdə mövcud olan milli-dövlətçilik ideologiyamız xələl vurmaqla daha arzuolunmaz fəsədlərə yol açarlar. Bu arada, erməni dəbilqəsinin vurğunlarına layıqli cavablar verilməkdədir,

Qazi Tahir U mudov: "Gəbərdilmiş erməni qohumlarına aid şevron məndə qalib, gəlib götürə bilərsinizmi?"

YAP Ağdaş rayon təşkilatının gənc feali, qazi Tahir U mudov Hərbi Qənimətlər Parkının açılışı zamanı nümayiş etdirilmiş dəbilqələrə görə narahatlıq keçirən bəzi ermənipərestlərə mesaj ünvanlayıb. SİAnın məlumatına görə, qazi sual edir ki, həmin dəbilqələr niye bəzərinə bu qədər pis təsir edib? "Gəbərdilmiş qohum qərəbanızı dəbilqəsimi boş qalıb? Pis olursuzmu?", deyə sual edən Qarabağ qazisi eləvə edib ki, boş-bos humanist statuslar yazıb, özlərini yaxşı insan kimi göstərməye çalışmasınlar: "Elə status paylaşanlardan birinin qohumu, yaxını, dostu gedib döyübüse, sorus-

sun görək nə deyəcək bu məsələyə? Bu da o statusu yazanlara məndən hədiyyə olsun, gəberdilmiş erməni qohumlarına aid şevron məndə qalib, gəlib götürə bilərsinizmi?", deyə o sual edib.

Politoloq Cümşüd Nuriyev dəüşmən dəbilqələrinin "Zəfer" parkında nümayiş olunmasına qarşı çıxan ermənipərestlərə sərt cavab verib. "Bəzi insanlar yalnız tapşırıq yeri yetirir, onlar üçün dövlət, millet anlayışları yoxdur. Elə birçə bunu bilirlər: deyir ki, ermənilərin hüquqları pozulur. Bir milyon azərbaycanlının hüququnu pozulanda, 30 ilə yaxın didərgin düşəndə, qəbirşəhərlər hərəsi bir yana səpələnəndə harada idilər!"

Politoloq Cümşüd Nuriyev:
"Bizim 3000-ə yaxın
şəhidimiz var ki, həmin
şəhidlərin də başında həmin
kaskalardan olub"

Politoloq erməni əsgərlərinin dəbilqələrinin parkda nümayiş etdirilməsini müzakirəyə çıxaranlarla

bağlı bildirib ki, bunun arxasında iki amil dayana bilər. Onun sözlərinə görə, ya belə adamların qanı qarışdır, ya da qrant işleyirler: "Qrant-bəli, əvezsiz verilən yardımır, amma qrant layihəsi mütləq yeri yetirilməlidir. Bizim 3000-ə yaxın şəhidimiz var ki, həmin şəhidlərin də başında həmin kaskalardan olub. Neca olur ki, ermənilər bizimkilər öldürür, istədikləri kimi dünyaya təbliğ edirlər, amma bizim ərazi-lərimizi işgal edən, Xocalı soyqırımı töredən, qəbiristanlıqları dağıdan insanlara qarşı her addimizda humanizm axtarılır. Bütün dünya qəbul edir ki, Ağdam ruhlar şəhəridir. İndi guya özlərini insanpərvər göstərib bu mövzuda Prezidentə "hücum edənlərə" başa düşə biləmən".

**Mənim buna qarşı
çixan insanlara yazığım gelir,
cünki onların mənəviyyatı pu-
la bağlıdır"**

Cümşüd Nuriyev eləvə edib ki, belə müzeylərə dünya təcrübəsində

rast gelir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan bununla öz mənəvi, hərbi və iqtisadi gücünü göstərir: "Həla Zəfer parada Prezident etən etmişdi ki, Bəkədə Hərbi Qənimətlər Parkı salınacaq. Belə çıxır ki, gərek Rusiyada Borodino panorama tamamilə dağılışın ki, fransızların hüquqları pozulur? Açıq muzeylər dönyanın harasında yoxdu ki? Mənim buna qarşı çıxan insanlara yazığım gelir, cünki onların mənəviyyatı pula bağlıdır. Anlamaq la-

zımdır ki, cənab Prezident bu şəkilləde insanaların, xalqın ruhunu qaldırır. Biri var eşitmək, biri də var əyani şəkildə görə bilmək".

Rəvşən RƏSULOV

P.S. Mənca dəbilqələrin sayı daha da artırılmışdır ki, düşmən və düşmənə qahmar çıxanlar QARABAĞ QƏLƏBƏMİZDƏN daha çox yanıb-yaxılsınlar. Cünki belələri yanıb-yaxılmağa kifayət qədər layıqdirler!

Hikmet Babaoğlu: "Azərbaycanın yaratdığı
reallıqla hər kəs hesablaşmalı olacaq"

Cənubi Qafqaza yeni baxış: Münəqişədən sonra inkişaf və əməkdaşlıq" adlı konfrans Azərbaycanın regionumuzda yaradıldığı yeni şərtlərde baş tutun ilk geniş formatlı beynəlxalq tədbir idi. Konfrans ADA Universitetinin yüksək səviyyeli təşkilatçılığı ilə baş tutdu. Hər şeydən önce Azərbaycan Prezidenti bu konfrans vasitəsilə dünyaya iki mühüm ismaric verdi. Bunlardan biri artıq mühərribənin və münaqışının bitməsi, digeri isə Azərbaycanın yeni mərhələni inkişaf və əməkdaşlıq mərhəlesi kim görməsinin bəyani idi. Ancaq şübhəsiz ki, bunlar konfransda ifadə edilən edilən coxsayılı və mühüm fikirlərdən yalnız ikisi idi". Bu sözleri SİA-ya açıqlamasında "Yeni Azərbaycan" qəzeti-nin Baş redaktoru, Milli Məclisin deputati Hikmet Babaoğlu deyib.

Deputatin sözlərinə görə, prezident İlham Əliyev dönyanın ən müxtəlif beynin mərkəzləri təmsililərinin suallarını cavablandırarkən keçmiş münaqışının tarixindən, onun həlli ilə bağlı aparılan uzunmüddəti və səmə-

rəsiz danışqlardan başlamış, erməni vandallızının ifşası, Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığına qədər, dəst ölkələrin beynəlxalq hüququn və ədalətin yanında olunmasında başlamış Ermenistanın təcavüzkarlıq siyasətini və faşist əməllərini dəstəkləyənlərə qədər çox geniş məsələlərə toxundu".

H.Babaoğlu vurğulayıb ki, cənab Prezident bu məsələni beynəlxalq ictimaiyyətin və qlobal informasiya məkanının diqqətinə təqdim etdi: "Bu xüsusda Azərbaycan xalqının tarixi keçmiş, ermənilərin necə Cənubi Qafqazda dövlət olmaları ilə bağlı da obyektiv tarixi bilgiləri arqumentləşdirilmiş bir şəkilde, açıqca dönyanın diqqətinə təqdim etdi. Lakin bununla belə Azərbaycanın hazırkı mövqeyinin yeni reallıqda əməkdaşlığın və inkişafın bərqərar olmasına, regionun kommunikasiya-iqtisadi bütövlüğünün təmin edilməsi və bu prosesdə səmərəli əməkdaşlıq platformasının yaradılmasının vacibliyinə yönədiyi bildirdi. Bunun üçün ilk növbədə Ermənistən proses qoşulması və "azərbaycanfobiya-

Aysel Məmmədova

Ermənistanla dövlət sərhədində daha bir hərbi hissə fəaliyyətə başladı

Aprel ayının 14-də Qubadlı rayonu ərazisində Ermənistanla dövlət sərhədində yeni hərbi hissə - sərhəd komendantlığı xidməti-döyüş fəaliyyətinə başlayıb. Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzində SİA-ya bildirilib ki, bundan əlaqədar təşkil olunmuş mərasimdə Dövlət Sərhəd Xidməti reisinin müavini general-leytenant

Ilham Mehdiyev çıxış edərək yeni hərbi hissənin fəaliyyətə başlaması münasibətə Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyevin təbrikini şəxsi heyətə çatdırmışdır.

Cıxışda ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpə edilməsi və dövlət sərhədlərinin işgaldən azad olunmasından sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq bu ərazilərdə sərhəd mühafizə bölmələrinin xidməti-döyüş fəaliyyətinin yüksək səviyyədə təşkil məqsədile zəruri sərhəd müdafiə və mühafizə infrastrukturunun yaradılmasıın davam etdirilməsi qeyd olunmuş, işgaldən azad olunmuş müqəddəs sərhədlərimizdə xidmət etməyin hər bir Azərbaycan sərhədçisi üçün böyük şərəf və qurur mənbəyi olması vurğulanmışdır. Yeni hərbi hissənin açılışını bildirən rəmzi lent kasildikdən sonra tədbir iştirakçıları sərhəd komendantlığıının şəxsi heyətinin xidməti-döyüş fəaliyyətinin təşkili üçün yaradılmış şəraitlə tanış olmuş, o cümlədən xidməti otaqlara, kazarma və yeməkhanaya, hamam-camaşırxana, anbar, silah, texniki vasitələrə, avtomobil texnikasına baxış keçirmişlər. Tədbirin sonunda xidməti fəaliyyətində fərqlənmiş hərbi qulluqçular təltif olunmuşlar.

“Covid-19 milyonlarla insanı yoxsulluqla üz-üzə qoyub”

Yoxsulluq yalnız az inkişaf etmiş ölkələrin deyil, həm də çoxəşrlik bir tarixə sahib olan və inkişaf etmiş dövlətləri düşündürən çox əhatəli problemdir. Yoxsulluq yalnız iqtisadi problem deyil, həmcinin mədəni, hüquqi, siyasi və etnik kimi fərqli ölümləri olan bir problem olaraq ortaya çıxır. Bu səbəbdən, bütün ölçülər nəzərə alınmadığı təqdirdə yoxsulluğu müəyyənləşdirmək səyləri çox vaxt kifayət etmir. Yoxsulluq ömür boyu sağlamlıq, yaradıcı bir həyat, orta yaşayış səviyyəsi, azadlıq, özünə inam və ləyaqət kimi insanın inkişaf üçün lazımlı olan imkanlarından məhrum edərək yalnız iqtisadi ölçü ilə məhdudlaşdırır.

Birleşmiş Millətlər Təşkilatı dünən yada 235 milyon insanın 2021-ci ilde koronavirus epidemiyasının təsiri ilə humanitar yardımına və qorumağa ehtiyac duyacağını bildirib. BMT-nin İnsan Qaynaqları Koordinasiya Ofisi tərəfindən verilən açıqlamada “Covid-19 şoku”nın dünya miqyasında humanitar yardıma ehtiyacı olan insan sayını rekord səviyyəyə qaldırıdı və bunun 40 faizə qədər artım olduğu ifadə edilib.

“BMT 2021 Qlobal Humanitar Yardım Planı” çərçivəsində aşağıdakılardan qeyd edilib:

“Humanitar yardıma ehtiyacı olanlar 2021-ci ilde bir ölkədə yaşayışları 235 milyon əhalisi olan dünən yada en böyük beşinci ölkəsi olardı”.

“Covid-19 milyonlarla insanı yoxsulluqla üz-üzə qoyub”

BMT Baş katibinin Humanitar Məsələlər üzrə köməkçisi Mark Lovcock, “Covid-19 böhranı milyonlarla insanı yoxsulluğa sürüklədi və humanitar ehtiyacların artmasına səbəb oldu. Uşaqları peyvənd etmək və məktəbə getməsini təmin etmək üçün 35 milyard dollara ehtiyacımız var”, deyə bildirib.

BMT-yə görə, 2020-ci ilde beynəlxalq donorlar rekord səviyyədə 17 milyard dollar yardım etse də, bu, nezərdə tutulanın yalnız 70 faizi təşkil edir. Dünya Bankı Covid-19 pandemiyasının gelən ilin sonuna dək yüz milyonlarla insanı həddindən artıq yoxsulluğa sürükləyəcəyi xəbərdarlığını da edib. Bankın Hesabatında “Covid-19” pandemiyasının dünən yada yoxsulluğu yenidən 2017 səviyyəsinə endirəcəyi proqnozunu da verib. Dünya Bankı rəhbəri David Malpass hesabatla əlaqədər verdiyi açıqlamada epidemiyə və qlobal iqtisadi tənəzzülün dünən əhalisinin yüzde 1,4-ünün həddindən artıq yoxsulluğa düşməsine səbəb ola bileyəcini söyləyib.

Həddindən artıq yoxsulluq nadir?

Dünyada 115 milyon insanın hədindən artıq yoxsulluq içindədir. Covid-19 epidemiyası səbəbiyle bu rəqəmə artaraq 2021-ci ilin sonuna dək 150 milyonu keçəcəyi proqnozlaşdırılır. Son 20 ilde həddindən artıq yoxsulluq səviyyəsindəki ilk artım 2017-ci ildəki qlobal maliyə böhranının təsiri ilə görüldü və həmin

il təyin olunan nisbet 9,2 faiz olaraq elan edildi.

Dünya Bankının həddindən artıq yoxsulluq səviyyəsi 2020-ci il üçün gündəlik 1.90 dollar qiymətləndirir.

Dünya Bankı və UNI-

CEF təhlili göstərir ki, hər 6 uşaqdan biri həddindən artıq yoxsulluq səviyyəsində yaşayır. “Covid-19”-a qədər aparılan araşdırılmalar neticəsində melum olur ki, Afrikada 356 milyon uşaq 1,90 dollardan az gəlir-

Amerikalı ekspert: Regionun infrastrukturunun yenidən qurulmasında iştirak möhkəm sühün bərqərar olmasına töhfə verə bilər

Aprelin 13-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin “Cənubi Qafqaza yeni baxış: münəqişədən sonra inkişaf və əməkdaşlıq” mövzusuna həsr edilmiş beynəlxalq konfransın iştirakçıları ilə görüşü beynəlxalq hüquqa, sülhə, təhlükəsizliyə və Cənubi Qafqazda regional sabitliyə münasibətə Azərbaycan rəhbərliyinin baxışını və adaletli, dəyişməz siyasetini növbəti dəfə nümayiş etdirdi.

Bu fikirləri AZERTAC-a müsahibəsində ABŞ-dan olan beynəlxalq ekspert Piter Teyz bildirib. P.Teyz konfrans iştirakçılarına qoşularaq, Azərbaycan rəhbərliyini və xalqını ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası və Ermənistanın işğalçı qüvvələri üzərində qələbə münasibətə təbrik edib.

Ekspertin sözlerinə görə, Prezident İlham Əliyev işğal edilmiş ərazilərdə dağıtılların dərəcəsində danışarkən haqlı olaraq bayan edib ki, Ermənistan Madrid principləri haqqında razılışma çərçivəsində heç vaxt güzəştə getmək, yaxud keçmiş DQMV-nin ətrafında olan yeddi rayonu qaytarmaq istəməyib, əksinə, status-kvonu mümkün qədər uzamaq üçün her vasitə ilə sülh danışçıları prosesini imitasiya etməyə çalışıb. P.Teyz vurgulayıb ki, Ermənistan konstruktiv danışçılar əvəzinə hərbi tikililər və istehkamların inşası ilə məşğul olub, yəni ermənilər eslində yeni mühabirəyə hazırlaşib və prinsipce, buna nail olublar.

Amerikalı ekspert bildirib ki, konfransda Prezident Əliyevin çox maraqlı bəyanatlarından biri de Qərb şirkətlərini Azərbaycanın Qarabağ regionunun bərpasında iştiraka dəvət etməsi idi. P.Teyz deyib: “Müəyyən menada bütün beynəlxalq birliyə ünvanlanan bu müraciət möhkəm sühün təkcə Azərbaycan vasitəsilə deyil, bütün maraqlı tərəflərin birgə töhfəsi vasitəsilə bərqərar olması bareədədir. Müxtəlif ölkələrin şirkətləri sühün qurulmasına və kommunikasiyaların yenilənməsinə öz töhfələrini vere bilərlər. Bu, öz növbəsində, Azərbaycanın azad edilmiş regionunda multikulturalizm, əməkdaşlıq və qarşılıqlı fəaliyyət üçün məkan yaradacaq”.

sulluq yüz milyonlarla uşaqları fiziki və idrak inkişaf potensialına çatmaq imkanlarından məhrum edir və böyükər kimi yaxşı bir işə mane olur. Hökmətlər epidemiyanın səbəb olduğu iqtisadi böhrana təcili cavab verməlidir. Humətlərin xüsusi bərpə dövründə kasib ailələrə destək və insan kapitalını bərpə etməsi hər zamankindən daha vacibdir”.

“Yoxsulluqla mübarizə dövründən ən çox narahat edən məslələrdən dir. 2020-ci ilin əvelində gündəmə gələn qlobal pandemiya dünən yoxsulluqla mübarizədən sonra qütleşməsini sürətləndirmiş, yoxsul ölkələr daha çox yoxsullaşmağa başlanmış, inkişaf etmiş ölkələrdə isə inkişaf meylləri yüksəliş istiqamətlənmişdir”. Bunu SIA-ya verdiyi açıqlamada deputat Azərbadəmov deyib.

Deputat bildirib ki, bu gün dənə əhalisinin 10%-dən çox hissəsi ifrat yoxsulluq səviyyəsindədir: “Bəzən ölkələrin əhalisinin gündəlik aliciliq qabiliyyəti 2 dollardan aşağıdır. Qlobal pandemiyanın təsirindən ölkələrdə iqtisadi sahələrdə fəaliyyətlərinə məhdudiyyətlərin tətbiq olunması, ölkələr arası canlı əməkdaşlığın dayanması dünən yada 100 milyonlarla yeni işsizlər ordusunu əmələ getirmişdir. O cümlədən dünən ərzaq çatışmamazlığı problemi de günü-gündə böyüməkdədir. Dünya əhalisinin artması yeni çağırışları meydana getirir ki, çoxlu ölkələr bu çağırışlarla ayaqlaşa bilmir. Koronavirusa qarşı mübarizədə ölkələr arasında vaksinlərin bölüşdürülməsində və bu vaksine əlçatanlığına görə də ölkələr arası fərq daha da böyüməkdədir. Inkişaf etməkə olan ölkələrdə yaşayışın 5 yaşıdan kiçik uşaqların demək olar ki, yüzde 20-si son dərəcə yoxsul ailələrdə yaşayır.

Dünya Bankının Yoxsulluq və Bərabərlik üzrə Qlobal Direktoru Karolina Sançez deyib: “Covid-19 pandemiyasından əvvəl də hər altı uşaqdan biri həddindən artıq yoxsulluq içərisində yaşayır. Covid-19-a qədər aparılan araşdırılmalar neticəsində melum olur ki, Afrikada 356 milyon uşaq 1,90 dollardan az gəlir-

dir”. Bunu SIA-ya açıqlamasında Beynəlxalq ekspert Asif İbrahim deyib.

A.İbrahimov vurgulayıb ki, bu günde kimi dünya bele bir iqtisadi böhran üz-üzə qalmayıb: “2020-ci ilin əvvəllerindən dünən yoxsulluq problemlərindən yarandı ki, bu da pandemiyanın gətirdiyi problemlərdən. Dünyanın iqtisadi xəritəsi pandemiya dövründə yenidən çəkilecek və bir çox qabaqcıl kimmersiya təşkilatları ya müflis olacaq ya da əl deyişdirəcək. Keçən il ərzində biz bu prosesin şahidi olduk. Azərbaycanda 4 bankın və bir neçə siyortəşkilatının bağlanması dünən yoxsulluqla mübarizə dövründən sonra qütleşməsini sürətləndirmiş, yoxsul ölkələr daha çox yoxsullaşmağa başlanmış, inkişaf etmiş ölkələrdə isə inkişaf meylləri yüksəliş istiqamətlənmişdir”. Bunu SIA-ya verdiyi açıqlamada deputat Azərbadəmov deyib.

Deputat bildirib ki, bu gün dənə əhalisinin 10%-dən çox hissəsi ifrat yoxsulluq səviyyəsindədir: “Bəzən ölkələrin əhalisinin gündəlik aliciliq qabiliyyəti 2 dollardan aşağıdır. Qlobal pandemiyanın təsirindən ölkələrdə iqtisadi sahələrdə fəaliyyətlərinə məhdudiyyətlərin tətbiq olunması, ölkələr arası canlı əməkdaşlığın dayanması dünən yada 100 milyonlarla yeni işsizlər ordusunu əmələ getirmişdir. O cümlədən dünən ərzaq çatışmamazlığı problemi de günü-gündə böyüməkdədir. Dünya əhalisinin artması yeni çağırışları meydana getirir ki, çoxlu ölkələr bu çağırışlarla ayaqlaşa bilmir. Koronavirusa qarşı mübarizədə ölkələr arasında vaksinlərin bölüşdürülməsində və bu vaksine əlçatanlığına görə də ölkələr arası fərq daha da böyüməkdədir. Inkişaf etməkə olan ölkələrdə yaşayışın 5 yaşıdan kiçik uşaqların demək olar ki, yüzde 20-si son dərəcə yoxsul ailələrdə yaşayır.

Dünyada tuğyan edən pandemiyanın fəsadları davam etməkdən təşkilatlarla bağlıdır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də işləyir. Azərbaycanda isə böhran aktiv əmək qabiliyyəti əhalinin təqribən 55-60 faizi dövlət və yaxud da dövlətdən maliyyələşən təşkilatlarda çalışır. Əhalinin bu kəsiminin gelirlerində hər hansı bir dəyişiklik yoxdur, lakin yerdə qalan 40 faiz əhalisi bilirsiz ki, özəl müəssisələr də iş

'ezident İlham Əliyevin ADA konfransda çıxışından yazılar

СЕГОДНЯ

**Война закончилась:
Азербайджан не
имеет
территориальных
претензий к Армении**

13 апреля, 12:20

Денис Беспалов

После возвращения Нагорного Карабаха в Баку считают, что все территориальные споры с Ереваном закончились

После завершения боевых действий в

Лента новостей

Главное

medeniyyətinin ırsını, həmçinin bu əraziləri bizim yaddaşlarımızdan silmək üçün, bu ərazilərin mənşəyini dəyişmək üçün bilərəkdən tövədiblər.

Prezident vurğulayıb ki, ermənilər nəhəng istehkamlar, müdafiə

bundan önce Ermənistana verilib. Ondan əvvəl bu ərazi bizə məxsus idi. Mən Göyçə deyərkən, onlar hazırda Sevan gölü adlandırırlar. Bu, bir həqiqətdir. XX əsrin əvvəllerindəki xəritəyə baxmaq kifayətdir. Siz oraya baxarkən Sevan gör-

TurkTodaY.INFO
Сайт союза журналистов Азербайджана
Бывший главный редактор газеты

- О АЗЕРБАЙДЖАН
- О ТУРИЗМ
- О АРХИТЕКТУРА
- О ПРАЗДНИКИ
- О СТОЛИЦА
- О ДЛЯ ГОСТЕЙ
- О КОДЫ ГОРОДОВ
- О ФИЛЬМЫ
- О ЭТО ИНТЕРЕСНО
- О КАРТЫ
- О ПРИРОДА

Все новости | Диаспора | Культура | Общество | Политика | Разное | Спорт | Экономика | Мир | Новости с фронта | Библиотека | Лидер группы covid-19 | Помощник Президента: Военные атаки с тер...

ПОСЛЕДНИЕ НОВОСТИ | Скачать снят документальный фильм...

АЗЕРБАЙДЖАН | УЗБЕКИСТАН | ВЬЕТНАМ | КАЗАХСТАН | ТУРЦИЯ | ТУРКМЕНИСТАН | БИБЛИОТЕКА | ИСТОРИЯ | НОВОСТИ ЛЕНТА

Президент Ильхам Алиев: Использование Арменией ракеты «Искандер» — военное преступление

Совершивший Ходжалинский геноцид Саргсян, чьи руки обрызгали кровью мирных азербайджанцев, раскрытое Пашиняном за то, что он не использовал «Искандер» для нанесения ударов по нашим газопроводам. Это — военное преступление.

Как сообщает АЗЕРТАДЖ, об этом Президент Азербайджана Ильхам Алиев сказал в выступлении на проходящей в Университете ADA международной конференции на тему «Новый взгляд на Южный Кавказ: постконфликтное развитие и сотрудничество».

Глава государства отметил, что Москва признала, что они использовали против нас «Искандер». «Почему мы их в то время не нашли? Потому что сразу после войны в Цхинвал выпал снег, и он целиком тогда, когда я был там в январе-феврале. Потом снег растаял, и мы их нашли», — сказал глава государства.

Президент Ильхам Алиев также подчеркнул, что то, что произошло после обнаружения обломков ракеты «Искандер», было страшным. Он отметил, что начальник Генерального штаба Армении сказал, что не может

aliev-dopustil-mirnoe-soglashenie-s-armeniей

COVID-19 в Молдавии | ВАКЦИНИРОВАНЫ 64 179 | ВОДНЫХ 242 384(+54) | ВЫДАЧИ 235 | УМЕРЛО 543(+28)

COVID-19 | Аналитика | Политика | Общество | Экономика | Столицы | В мире | Наши проекты | Здоровье | Email... | поиск

ГЛАВНЫЕ ТЕМЫ | Алиев допустил мирное соглашение с Арменией

Представительский кризис | ГМО и прививки | Коронавирус | Український криз | Обыски и задержания | Эскалация вокруг Донбасса | Дипскандал | Железная дорога Молдовы

АНАЛИТИКА И ИНТЕРВЬЮ | Президент Азербайджана Ильхам Алиев допустил возможность заключения мирного соглашения с Арменией. Об этом сообщает ТАСС. «Мы считаем, что страны конфликта заключат...»

Политика | Аналитика | Политика | Общество | Экономика | Столицы | В мире | Наши проекты | Здоровье | Email... | поиск

No news in Telegram - КОРТОК О ГЛАВНОМ | © PROMO | © PROGRESSIVE

liq adlı beynəlxalq konfransda çıxışından silsile materiallara yayılıb.

“Ukrinform”, “RBK Ukrayna” informasiya agentlikləri, “GOR-DON”, “Segodnya”, “Korrespondent”, “Dialog”, “asmedia.kiev.ua” və digər informasiya portallarında Ukrayna və rus dillərində yerləşdirilən materiallarda dövlətimizin başçısının çıxışından bəzi sitatlar diqqətən çatdırılıb.

Materiallarda Prezident İlham Əliyevin Ermənistana sülh razılaş-

“Азәрбайджанис პრეზიდენტი, ილჰაմ ალიევი: ახლა ჩვენი მეზობლები რეგიონული განვითარების შესახებ ჩვენს შეხედულებəს იზიარებენ. სვათა შორის, ჩვენ ვუყυრებთ რეგიონის მომავალს, ტრანსპორტს, ლოჰისტიკას, ენერგეტიკულ თანამშრომლობას, ვაქ్رəმəbas და ა.შ. ჩვენ მეზობლებთან განვიხილავთ, თუ როგორ შეიძლება, მოხდეს ამასთან დაკავშირებული პროექტები.”

Мэйл.ru почта, поиск в интернете | Президент Ильхам Алиев принял участие в международной конференции под названием «Новый взгляд на Южный Кавказ: постконфликтное развитие и сотрудничество» в Университете АДА

Posted By gnews-admin - Среда Апрель 14th, 2021 1 Leave a comment

13 апреля Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев принял участие в проходившей в Университете АДА международной конференции под названием «Новый взгляд на Южный Кавказ: постконфликтное развитие и сотрудничество»

GÜNDƏM / АКТUALNO

В Турции ужесточили меры против COVID-19 | Среда Апрель 14th, 2021

Президент Ильхам Алиев принял участие в международной конференции под названием «Новый взгляд на Южный Кавказ: постконфликтное развитие и сотрудничество» в Университете АДА | Среда Апрель 14th, 2021

(Turkish) Kirgızistan Cumhurbaşkanı Caparov, AGİT Dönen Başkanı Linde'yi kabul etti | Среда Апрель 14th, 2021

(Turkish) TBMM, Ermənistən Karabağ savasındaki hərbi illərlərin raporları | Среда Апрель 14th, 2021

www.gnews-admin.ru

Peyvənddən əvvəl və sonra necə qidalanmalı?

Hər şeydən əvvəl bu problemi həll edən xarici mənbələrdəki məlumatlara görə, antiinflamatuar qidaların və ya C vitamini kimi əlavələrin Covid-19 peyvəndində daha təsirli olacağını dəstəkləyən kifayət qədər araşdırma yoxdur. Bununla birlikdə, yüksək kalorili qidaların istehlakı və C vitamini qəbul etmək immunitet sistemini kömək edir. Qidalanma ilə bədən arasındaki əlaqəni ortaya qoyan işləri ilə məşhur olan həkim William məsələyə münasibət bildirərkən qeyd edib ki, hər hansı bir şeyin Covid-19 peyvəndini daha təsirli hala gətirdiyinə dair qəti bir məlumat yoxdur: "Vaksinin bədəndəki reaksiyasını artıracağını iddia edən hər hansı qida əlavəsindən və ya məhsuldan ehtiyatlı olmaq lazımdır". SIA həmin araşdırmanı təqdim edir.

Həkim Luis Malinovun fikirinə görə, uzun müddətli pəhriz virusdan qorunma gücünü artıraraq, infeksiyalarla daha yaxşı mübarizə aparmağa kömək edə bilər: "Yalnız peyvənddən görə deyil, ümumiyyətlə işlənmiş qidaların istehlakını azaldın. "Fast food" kimi qidalar və qəlyanaltı olaraq seçim etdiyimiz qablaşdırılmış məhsulların tərkibindəki zərərlə yağılar bədəndə iltihaba səbəb olur. Bunun əvəzinə findiq, zeytin yağı, badam, qoz, balıq, meyvə və tərəvəz kimi qidalara diqqət yetirin. Peyvənd olunduqdan sonra iltihab əleyhine qidalar qəbul edə bilərsiniz, ancaq bu peyvəndin yan təsirlerini azaltmayacaq. Peyvənddən sonra yeyə biləcəyiniz asan və rahat yemək axtarırsınızsa, ərişte ilə toyuq suyu şorbası bunun üçün idealdır.

Peyvəndə gedərkən ac, ya tox olmalısınız?

Məlumatlara görə, Covid-19 peyvəndi olmaq üçün ac qalmaq önemli deyil. İynə qorxusundan ürək bulanması olan bir insansızsa, aclarq sizde başqıçallımə və huşunu itirmə ehtimallarını artırır. Təvsiyə olunur ki, evdə hazırlanan qatıq, meyvə, yumurta kimi qidalardan istifadə edin. Peyvənddən sonra qol ağrısı, yünqül qızdırma və ya bədən ağrıları kimi yan təsirler yaşana bilər. Mütəxəssislər bunun immunitet sistemlərinin aktiv olduğunu göstərdiyini deyir. Bu simptomları aradan qaldırmış üçün həkiminizin təyin etdiyi ağrı kəsicilərindən istifadə edə bilərsiniz.

Nə qədər su qəbul olunmalıdır?

Mütəxəssislər Covid-19 peyvəndindən əvvəl və sonra kifayət qədər su qəbul etməyin son dərəcə vacib olduğunu deyirlər. Su istehlakı, bütün bədən tarzılığını təmin etmək yənə, peyvənd prosesində

də bədəni dəstəkləyir. Həmçinin, immunitet sistemini artırmaq üçün meyvə, tərəvəz və bulyon əsaslı qidalarda istehlak edilə bilər. Peyvəndin yan təsiri kimi baş verən qızdırma halında, su bədəniniz üçün də bir qalxan olacaqdır.

Spiriti içki içməyin, çünki

...

Peyvənddən bir gün əvvəl və sonra alkoqoldan çəkinmək tövsiyə olunur, çünki, spirti immunitet sistemini boğub bədəni susuzlaşdırır. Alkoqol istifadəsi bəzən, Covid-19 ilə əlaqəli kəskin tənəffüs çətinliyi sindromu və sətəlcəm riskini artırır. Ümumiyyətə, spiriti içki qəbul etmək bədəninizin infeksiya ilə mübarizə qabiliyyətini zəiflədir, ağırlaşma riskini artırır və xəstə olduğunuz təqdirdə sağalmanı daha da çətinləşdirir.

Doyunca yatın...

Sağlam bir pəhrizlə yanaşı, peyvənddən əvvəl yaxşı bir yuxu almaq da vacibdir. Çünkü, pis bir gecə yuxusu immunitet güdüyü üzərində 70 azalda bilər. Mütəxəssislər, bədəniniz müdafiəsini bərpa etmək üçün yuxudan istifadə edir və xroniki yuxusuzluq immunitet sistemini boğur. Yaxşı yatmadığınızsa, narahat olmayın, keyfiyyətli yuxu almağın yollarını axtarın.

İdmanla maşgıl olmaq olar?

Xüsusiylə, peyvənddən sonra özüñü pis hiss edirsinizsə, idman son dərəcə vacibdir. Həmçinin, özüñü yaxşı hiss edirsinizsə, mütəxəssislər sürətli bir gezintiyə çıxa biləcəyinizi söyləyirlər. Bu, insanın qan dövrənini sürətləndirərək immuniteti artırmağın en yaxşı yolu olaraq izah edilir. Sağlam bir həyat antikor reaksiyasına təsir edir. Pəhriz tərkibi və forması, yuxu rejimi, fiziki məşqlər, sıqaret çəkməmək, alkoqol istifadəsi, stres və gigiyena şərtlərinə riayət etmək kimi həyat tərzi dəyişiklikləri immunitet sistemine və bu səbəbdən peyvənddən sonra antikor reaksiyasına əhəmiyyətli dərə-

cədə təsir edən amillərdir. Koronavirus peyvəndindən əvvəl və sonra pəhriz antikor reaksiyası baxımından təyin olunur. Təzə, təmiz, yerli istehsal olan tərəvəz və meyvələrdən ibarət pəhriz mümkündürsə, antikor reaksiyasını müsbət təsir edir. Elmi araşdırmalarda, gündə 5 porsiya və ya daha çox tərəvəz və meyvə istehlak edənlərin antikor reaksiyasının gündə 3 porsiyadan az tərəvəz və meyvə yeyənlərə nisbətən daha yüksək olduğu aşkar edilib.

Məsələ ilə əlaqədar danışan həkim Ayça Kaya da əlavə edib ki, qatqısı olan maddələrdən çəkinin: "Peyvənd üçün ac və ya tox olmağınızın heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Ancaq peyvənddən sonra maska, sosial məsafə qaydalarına riayət etmək birləşdə, immunitet sistemimizi güclü tutmaq üçün adekvat və balanslı qidalanmağa da diqqət göstərməliyik. Bu baxımdan, vitamin-mineral çatışmazlığınız varsa, mütələq həkim tövsiyəsi ilə vitamin qəbul etməli, immunitet sistemini zəiflədən qatqı maddələrindən uzaq olmalı, əsas qida baxımından balanslı pəhriz etmək lazımdır. Bütün burlara əlavə olaraq güclü immunitet sisteminə sahib olmaq üçün nizamlı şəkildə idman etmək və keyfiyyətli yuxunun vacibliyini də unutmamalıq".

Həkim Oğuz Özyaral bədəni kənar bütün təhlükələrdən qorumağın yollarından bəhs edərkən bildirib ki, Covid-19 prosesi bize adekvat qidalanmanın əslinde tam doymaq olmadığını öyrətdi. Tam doyunan, lakin qidalanmadırmayan məhsullardan uzaq durun. Həmisi bunları söyləyirik ki, ne yesən, o olarsan. Peyvənddən əvvəl və sonra bu hal eynidir. Balanslı qidalanma, keyfiyyətli və düzgün yuxu, idman, hobbi-lərimizlə meşgul olmaq bizi həqiqətən qoruyur. Immunitet sistemimizi tək yönlü fast-fud tərzi qidalar və vitamin əlavələri ilə gücləndirməyimiz mümkün deyil. Hər zaman qazan yeməklərinə üstünlük verməliyik. Şəkərlər və yağılı qidalardan mütələq uzaqlaşın. Təzə və qurudulmuş meyvələrdən kifayət qədər qidalandırıcı şəkər almamak mümkündür. Bundan əla-

və, masalarda daim təbii bal olmalıdır".

Mövsümi tərəvəz və meyvələri mütləq yemək lazımdır, çünki onlar sunda B, C və yağıda həll olunan A, D, E, K vitaminları ilə zəngindir. Hər biri yaxşı bir antioksidan qaynağıdır və toxunulmazlığını gücləndirir. Yaşılı qidalar, xüsusilə, böyük yarpaqlı yaşılı tərəvəzler, yerkökü və gül kələmi A vitaminı ilə zəngindir. Digər tərəfən, limon, yaşılı biber, naringi, portoqal, qreyfurt, gavalı, qara üzüm, böyürtkən, ispanaq, turp, cəfəri tam C vitamini mağazasıdır. Yaşılı yarpaqlı tərəvəzler və yağılı toxumalar, fındıq, fistiq, qoz və balıq da E vitaminının təbii mənbəyidir. Balıq B12 və B6 ilə yanaşı, Omega-3 və 9 ilə də zəngindir. Həftədə iki dəfə istifadə etsek çox faydalıdır. Immuniteti artırmaqda maye qəbulunun rolu mübahisəsizdir, xüsusən də bol su içmək. Bundan elave, ayran, təbii sıxlımlı tezə meyvə suları maye ehtiyacımızın bir hissəsini qarşılıyor. Yoluxucu Xəstəliklər Mütəxəssisi Yasemin Akköyünün sözlərinə görə, həm Covid-19 xəstəliyinə yoluxan, həm də xəstəliyin qarşısını almaq üçün peyvənd olunarkən sağlam bir pəhriz xüsusi diqqət yetirilmelidir. Vaksinin hədəf aldığı immunitet üçün bədənin blokları tam olmalıdır. Hər şeydən əvvəl, araşdırmalarda D vitaminı çatışmazlığı aşkarlananlar xəstəliyi daha ağır keçirir, bu səbəbdə onların vitamin səviyyəsi yoxlanılmalı və dəyişdirilmelidir. Eyni zamanda, B12 kimi digər vitamin çatışmazlıqlarını da aradan qaldırılmalı və C vitamini ilə bol sitrus meyvəleri, tünd yaşılı yarpaqlı tərəvəzler və təzə meyvələr gündəlik olaraq qəbul edilməlidir. Immuniteti artırığı elmi araşdırmalarla təsdiqlənmiş soyuq sıxlımlı çörəkotu yağı axşam yeməkdən sonra 1 çay qəşığı qədər istifadə edilə bilər və ya salat, səhər yeməyi, soyuq şorba kimi yeməklər də çörəkotu toxumu əlavə edilərək yeyilə bilər. Göbeləklər beta qlukan tərkibi ilə immuniteti destəkləyərək, pəhrizə əlavə edilə bilər və ya pəhriz əlavəsi kimi qəbul edilə bilər. Arıların özlərini qorumaq üçün istehsal etdikləri propolis, antibakterial və antiviral aktivliyə sahib olan və immuniteti gücləndirən maddədir. Dini cəhəttən həssas insanların kiçik bir çörəyin üzərinə alkogollu damcılardan istifadə edə, 20-30 dəqiqə gözləyib və alkogolun buxarlanması gözləyə bilərlər. Bundan əlavə, bal ilə qarışdırılmış və istifadəsi daha asan hazır pastalarla üstünlük verilə bilər.

Ayşən Vəli

YAP Laçın rayon təşkilatının fealları şəhid ailələrini və qaziləri ziyarət ediblər

Yeni Azərbaycan Partiyası Laçın Rayon Təşkilatının fealları şəhid və qazi ailələrini ziyarət edib, onların qayğıları ilə maraqlanıblar. Görüşlər zamanı adlarını müasir tarihimizin qəhrəmanlıq salnaməsinə yazan şəhidlərimizin əziz xatirəsi etiramlı yad edilib.

Tədbirdə iştirak edən YAP Laçın rayon Təşkilatının sədri İlqar İlyasov 44 gün davam edən Vətən müharibəsində şücaət göstərən əigid övladlarının Vətən sevgisindən, qəhrəmanlıqlarından səhərbərliyinə görə. Möhtərem Prezidentimiz, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Müzəffər Ordumuzun düşmən üzərində inamlı qəlebəsindən bəhs edən İlqar İlyasov bildirib ki, hər zaman şəhid ailələrinə və qazilərə dövlətimiz tərəfindən xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşılır, bu qəbilden olan insanların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətdə konkret tədbirlər görülür. Görüşdə şəhidlərin və qazilərin doğmaları onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə rəhbərinə dərin minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Zümrüd

İşgaldən azad olunan ərazilərə ceyranlar buraxılacaq

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi işgaləndən azad olunan ərazilərdə heyvanların rentraduksiya tədbirlərini davam etdirəcək. Bunu açıqlamasında Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidmetinin reisi Firudin Əliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir: "Bildiyiniz kimi, biz Şirvan Milli Parkında yetişdirilən ceyranları Açınohur çölünə buraxmışıq. Bu istiqamətdə təcrübə var. Biz həmin heyvanları işgaldən azad olunan ərazilərdə də buraxmaq istəyirik. Təbii ki, bunun üçün təhlükəsizlik tədbirləri görülməlidir. Bu tədbirlər görüləndən və ərazilər minəldən temizlənəndən sonra bu tədbirlər də geniş vüsət alacaq".

*Müsahibimiz millət
vəkili Eldəniz
Səlimovdur:*

- Eldəniz müəllim, Azərbaycan Ordusu düşməni məhv edib, döyüş meydanında əldə olunan hərbi qənimətlərdən park yaradılib. Bu qururverici hali siz necə xarakterize edərdiniz?

- Azərbaycan xalqı intiqamını düşməndən döyüş meydanında aldı. Şəhidlərimizin yaxınları üçün təselli odur ki, onlar öz canları, qanları hesabına Vətəni düşməndən təmizlədilər. Təselli odur ki, torpaqlarımız azad olundu, ərazi bütövlüyüümüz bərpə edildi. Eyni zamanda, təselli odur ki, şəhidlərimizin intiqamını biz döyüş meydanında aldıq. Şəhidlərimizin qanı yerde qalmadı. Həm ikinci, həm də Birinci Qarabağ mühərabəsinin şəhidlərinin qanını döyüş meydanında aldıq, o cümlədən günahsız insanların, Xocalı qurbanlarının, digər mülki şəxslərin intiqamını düşməndən döyüş meydanında alındıq. Biz döyüşərək, vuruşaraq, qan tökərek tarixi edəleti bərpə etdik, ərazi bütövlüyüümüz bərpə etdik, düşməni torpaqlarımızdan qovduq. 44 günlük Vətən mühərabəsi bizim gücümüzü, iradəmizi, birləyimizi göstərdi. Göstərdi ki, heç vaxt Azərbaycan xalqı bu vəziyyətə barışma-yacaq. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri 44 gün ərzində bir dəfə də geriye addım atmamışdır. Ermənistan bir dəfə də uğurlu əməliyyat apara bil-memişdir. Ermənistan ordusunda 10 min fərari olub, özləri bunu etiraf ediblər. Azərbaycan Ordusunda, Silahlı Qüvvələrimizdə bir nəfər də fərari olmamışdır. Yaranmış hərbçilər, ağır yaranmış hərbçilər bir amalla yaşayırlar ki, tezliklə sağalıb yene də döyüşə qayıtsınlar. Azərbaycan xalqı, Azərbaycan əsgəri, zabitli yüksək mənəvi ruh göstərmışdır. Xalqımız bu mühərabə ilə bağlı ebədi qurur hissi keçirəcək.

- 44 günlük Vətən mühərabəsində əldə olunan parlaq qələbə ilə dünyaya yenilməz güce və

qudrətə malik orduya malik olduğumuzu nümayiş etdirə bildikmi?

- Ermənistan meglub edilmiş ölkədir, bizim qarşımızda diz çökmiş ölkədir, başını, boynunu bükmüş ölkədir və həmişə belə olacaq. Böyük Qələbə Azərbaycan dövlətinin hərbi gücünün təzahürürdür. İkinci Qarabağ mühərabəsi bizim gücümüzü göstərdi, müsbətliyi göstərdi. Çünkü biz XXI əsrin mühərabəsinin aparmışq. Çətin rəlyef şəraitində düşməni bir neçə istehkaminin qarşısında biz peşəkarlıq, məharət, güc, hərbi elm qoymuş və istədiyimizə nail olduq, düşməni torpaqlarımızdan qovduq. Bu gün artıq sərr deyil ki, dönyanın aparıcı hərbi məktəblərində ikinci Qarabağ mühərabəsində eməliyyatlardır, ugurları, Qələbəmiz öyrənilir. Dünya metbuatında artıq dəfələrə məlumatlı verilmişdir ki, dönyanın aparıcı ölkələri, o cümlədən Amerika Birleşmiş Ştatları, Böyük Britaniya, Almaniyə və inkişaf etmiş digər ölkələr ikinci Qarabağ mühərabəsinin bütün aspektlərini öyrənlər. Bu da onu göstərir ki, Azərbaycan dünyada öz sözünü deməyi bacarımsızdır. Biz bu döyüşdən mənəvi qazancdan eləvə, həm də hərbi qənimətlər de əldə etmişik. Bu qənimətlərin bir çoxu işlək olsa da, bir hissəsi istifadəyə yararsızdır. Elə bu qənimətlərə də bu ilin yanvar ayından paytaxtın Xətai rayonunda yaradılmasına başlanılan və 5 hektar ərazini əhatə edən Hərbi Qənimətlər Parkı artıq tam hazır vəziyyətə getirilmişdir. Parkdakı eksponatlar arasında Silahlı Qüvvələrimizin işğaldan azad olunan ərazilərdə ermənilərdən qənimət götürdüyü 2 mindən çox hərbi avtomobilin nömrə nişanlarından hazırlanan və üzərində "Qarabağ Azərbaycandır!" şəhəri olən kompozisiya, Ermənistan tərefində təredilən mühərabə cinayətləri, o cümlədən döyüş bölgəsindən uzaq olan ərazilərimizin raket zərbələrinə məruz qalması, dinc sakinlərin qətle yetirilməsi və yaralanması barədə faktlar, düşmən terəfindən Azərbaycan ərazisində atılmış "İsgəndər-M" raketinin qalıqları var.

- "Hərbi Qənimətlər Parkı"nın yaradılmasının əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- "Hərbi Qənimətlər Parkı"n da Vətən mühərabəsinin gedisində düşməndən qənimət götürülen hərbi texnikanın bir qismi, ümumilikdə 300-dən çox eksponat, o cümlədən 150-dək ağır texnika, tanklar, döyüş maşınları, artilleriya qurğuları, zenit-raket kompleksleri, atıcı silahlar, hərbi neqliyyat sərgilənir. Təqdim edilən eksponatlar, 10 səddən ibarət müdafiə sistemi, siğinacaqlar, hərbi kazarmalar, Vətən mühərabəsinin gedisindən barədə məlumatlar Azərbaycana Zəfer qazandıran döyüşləri bir daha göz önündə canlandırmışa geniş imkan yaradır. Hərbi Qənimətlər Parkına gələn hər bir insan Ordumuzun, Silahlı Qüvvələrimizin gücünü görəcək, iradəmizi görəcək. Görəcək ki, bu Qələbəni əldə etmək nə qədər çətin idi. Çünkü düşmən 30 il ərzində işğal edilmiş torpaqlarda möhkəmləndirdi, istehkamlar qurdu, səngərlər, siğinacaqlar qazırıldı. Bütün burlara baxmayaraq, Azərbaycan hərbçiləri qəhrəmanlıq, peşəkarlıq, Vətən sevgisi gösterərək, bütün bu maneələri dəfə edərək düşməni məglub etdilər. İkinci Qarabağ mühərabəsinin aparılması üçün Azərbaycanda böyük hazırlıq işləri görülmüşdü. Siyasi sabitlik, vətəndaşlılıq təminatı, qələbənin təminatı təmənni edildi. Xalqın dəstəyini hiss edərək çox inamlı İslahatlar aparıldı və siyasi müstəvilde artıq vəziyyət sağlamışdı. Beynəlxalq müstəvilde, Beynəlxalq təşkilatlar tərefindən bize sərf edən önemli qərarlar ve qətnamələr qəbul edildi. Qələbənin təminatı və rəsmiləşdirilməsi üçün siyasi və hüquqi baza yaradıldı. Bütün bu görülən işlər hamısı bizim düşmən üzərində qələbəmiz üçün idi. Biz danişqılar masasında principiallıq göstərərək, eyni zamanda, güclü ordu yaradırdıq. Bütün bu 17 il ərzində bizim esas bückdə xərcələrimiz hərbi xərclər olmuşdur. Biz istədiyimizə nail olduq. Ordunun döyüş qabiliyyəti möhkəmləndi, yüksəldi, ordumuz müsəri silah-sursat, texnika ilə təchiz edildi. Biz bir ölkədən asılı olmamaq üçün bu texnikanı bir çox mənbələrdən almışq. Elə Vətən mühərabəsi göstərdi ki, Azərbaycanda silahlanma siyaseti düzgün aparılmışdır. Çünkü silah bazası çox həssasdır. Burada ancaq kommersiya, biznes maraqları hər şeyi həll etmir. Siyasi məsələlər hər şeyi

həll edir. Biz tərəfdən ölkələrdən elə texnika, elə silahlar almışq ki, əgər bir mənbedən olan texnikaya bir şey olarsa, bizim ehtiyatımız var və ikinci Qarabağ mühərabəsi bunu göstərdi və sübut etdi. Dağılıq Qarabağ münaqışası ilə bağlı tarixi həqiqətləri hamı bilməlidir. Otuz il ərzində Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqışası öz həllini tapmırı. Ancaq bizim problem-lərimiz ondan daha əvvəl başlamışdı. 1987-ci ilde Ulu Öndərin bütün vəzifələrdən, o cümlədən Siyasi Büronun üzvü vəzifəsindən uzaqlaşdırılması ilə ermənilərin əlinə fursət düşdü və onlar bu fursətdə istifadə etdilər. Ulu Öndərin istefasından iki həftə keçməmiş bir erməni millətcisi - Qorbaçovun müşaviri, onun sağ əli Aqanbekyan 1987-ci ilde Fransada olarken Fransa qəzeti məsahibə verərək demişdir ki, Dağılıq Qarabağ Ermənistanla birləşməlidir. Heydər Əliyevin dövründə ermənilər heç vaxt bu cür təxribat və cinayətlərə cürə edə bilmirdi. Çünkü bilirdilər, o, nə qədər vəzifədədir, heç vaxt imkan vermez ki, erməni millətciliyi baş qaldırsın. Necə ki, 1970-1980-ci illərdə Azərbaycana rehbərliyi dövründə bütün separatçı meyllərin qarşısı elə yerindəcə alındı. Sovet vətəndaşı, özünü akademik sayan Fransada bu açıqlamani verir və artıq bu mövzuya ortaşa atılır. Faktiki olaraq Dağılıq Qarabağı Azərbaycandan ayırmışdır. Xüsusi idarəetmə komitəsi yaradılmışdır. Moskadan bir adam göndərilmüşdür. O da sərf ermənipərest bir adam idi. Faktiki olaraq bizim problemlərimiz o vaxtdan başlamışdır. O vaxt Azərbaycana qarşı çırın informasiya kampaniyası aparılmışdır. Dövlətə və Azərbaycan xalqına qarşı töredilmiş xəyanətkarlıq.

- Eldəniz müəllim, torpaqlarımızın itkisi, xalqın faciələrlə üzləşməsinin səbəbi 1990-1993-cü illərdə səriştəsiz insanların hakimiyyəti zəbt etmələri idi?

- Müstəqilliyin ilk illərində faktiki olaraq hakimiyyətə gəlmiş və bu gəlisiyi rəsmiləşdirmek istəyən AXC-Müsavat cütlüyü həyətindən Şuşa və Laçın işğal altına düşdü. Faktiki olaraq hakimiyyət Xalq Cəbhəsi-Müsavatın elində idi. Onlar Şuşa və Laçını ermənilə-

rə təhvil verərkən Bakıdakı hakimiyyəti yuxraq istəmişdilər və bu-na nail oldular. Ondan bir ay keçəndə sonra hərbi çevriliş edərək, parlament binasını zəbt edərək hakimiyyəti devirdilər və qanunsuz olaraq hakimiyyətə gəldilər. Bu, onların böyük xəyanətidir; Ulu Öndər Heydər Əliyevin principial mövqeyi nəticəsində ölkədə xəyanət siyasetinə son qoyuldu. 1993-cü ilin aprelində Kəlbəcəri düşmənə verəndən sonra AXC-Müsavat cütlüyü təşvişə və depressiyaya düşdü. Öz canlarını qurtarmaq üçün o vaxt məcbur olub Ulu Öndərə müraciət etdilər ki, onları burada, Prezident Aparatının qarşısında asmasınlar. Azərbaycan xalqı bunlara cəmi bir il dözdü. Amma görün, bir il ərzində nə qədər böyük ziyan vurdular - torpaqlarımız əldən getdi, ordunu məhv etdilər, vətəndaş mühərabəsinə start verdilər, qardaş qanını tökdülər. AXC-Müsavat cütlüyü şəxsi ambisiyalar namına dövlətin maraqlarını satan siyasi qüvvələrdir. 2003-cü ilde Azadlıq meydanında AXC-Müsavat cütlüyü hərbi çevriliş etmək istəmişdilər. Artıq başlarına narıcı bantlar bağlamışdır. Narıcı çadırlar getirilmişdi. Məqsəd satqınları hakimiyyətə gətirmek, onların əli ilə Qarabağı ermənilərə vermək və Azərbaycana rehbərlik etmək idi. Bütün "narıcı inqilablar" təşkil etmək istəmişdilər. Artıq başlarına narıcı bantlar bağlamışdır. Narıcı çadırlar getirilmişdi. Məqsəd satqınları hakimiyyətə gətirmek, onların əli ilə Qarabağı ermənilərə vermək və Azərbaycana rehbərlik etmək idi. Bütün "narıcı inqilablar" xalqların və dövlətlərin tənəzzülü ilə bitmişdir. Bu cür inqilabların nəticəsində ölkələr bərbad vəziyyətdədir, böhrandan çıxa bilmirlər, artıq 15-17 ildir böhran hökm sürür. O ölkələrin böhrandan çıxmə ehtimalı çox aşağıdır. Lakin Azərbaycan xalqı bütün cətinliklərə sına gərək Ulu Öndərin yanında sıpər alıdlar. Onun sayəsində Azərbaycan bu gün dünya dövlətləri arasında öz sözünü demiş bir dövlətdir. Biz bu dövləti qorumağı özümüzə borc bilirik. Nə qədər ki, cənab Prezident İlham Əliyev hakimiyyətdədir, heç bir qüvvə dövlətimizə zərər verə bilməz! Yaşasın Ali Baş Komandan! Yaşasın Azərbaycan!

Gülyana

Paşinyan Qasparyanın üzüne durdu

"Onik Qasparyan mühərabəni dayandırmağın zəruriliyi bərədə danışmayıb, heç nə deyib". SIA xəber verir ki, bu sözləri Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan çərşənbə günü parlamentin iclasında Qarabağda mühərabə ilə bağlı bir sıra detallara toxunaraq deyib. Paşinyana görə, son vaxtlar bu mövzuda

bir sıra fərziyyələr mövcuddur və buna bir az aydınlıq getirilməlidir. Ümumiyyətə, Baş nazirə rəsmi olaraq vəzifədən çıxarılan baş qərargah rəisi Onik Qasparyan arasında mübahisələr davam edir. Xüsusi, hökumət başçısı, Baş Qərargah reisi Onik Qasparyanın 2020-ci ilin noyabrında guya mühərabənin dördüncü günü döyüş əməliyyatlarına son qoymağın lazımlığını söylədiyinə, əks halda Ermənistanın resurslarının çox yaxında tükənəcəyi barədə dediklərinə də münasibə bildirib və bunun doğru olmadığını israr edib.

"Onik Qasparyanın bəyanatındaki bu məqamın realılıqla heç bir əlaqəsi olmadıq"ı tam məsuliyyətlə bildirmək istəyirəm. Baş Qərargah reisi bunu deməyib, transkript də daxil olmaqla rəsmi olaraq qeyd edilib. Söhbət 30 sentyabr Tehlükəsizlik Şurasının iclasından gedir ki, Qasparyan əksinə, düşmənin heç bir uğur qazanmadığını, ordu öz vəzifələrini yerinə yetirdiyini və sona qədər ye-

rinə yetirəcəyini söyleyib", deyə erməni baş nazir bir növ Qasparyanın üzüne durub.

O, qeyd edib ki, üstəlik, Qasparyan 30 sentyabrda belə bir şey deyə bilməzdə. Paşinyan, 44 günlük mühərabə başlamazdan bir ay əvvəl, daha dəqiq, 21 avqust tarixində Tehlükəsizlik Şurasının iclasında Baş Qərargah reisiinin özünün Qarabağ istiqamətində erməni tərefinə yalnız düşmənin hücumunu poza, həm də dəstəsini məglub edə bilər, ifadesini xatırladaraq, dediklərini sübut etməye çalışıb.

Nikol Paşinyana görə, bütün bunlar siyasi rəhbərliyin barışq üçün addım atmadığı anlamına gelmir və o mühərabə dövründə üç dəfə atəşkəs barədə razılığın elə edildiyini də xatırladıb. Göründüyü kimi, Ermənistanın mühərabəyə şərait yaratması, mühərabəni davam etdirməsi daxili auditoriyada naraziqliqlar doğurub və hələ də səlahiyyətlər arasında günah keçisi axtarışı davam edir.

Inam Hacıyev

Peskov "İskəndər" raketini məsələsi ilə bağlı açıklama verib

Bakının Qarabağda "İskəndər-M" raket parçalarının tapılması ilə bağlı məlumatları ilə əlaqəli mövzü Rusiya və Azərbaycan hərbçiləri arasında six dialoq şəraitində müzakirə olunur. SIA TASS-an istinadən xəbər verir ki, Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bununla bağlı mətbuatla açıklama verib.

"Hərbi müstəvədə yaxın bir dialoq aparılır, bu müddət ərzində bütün müvafiq məsələlər müzakirə olunur" deyə Kremlin nümayəndəsi Rusiya və Azərbaycan prezidentləri Vladimir Putin və İlham Əliyev arasında telefon danışığında "İskəndər" qalıqlarının tapılması mövzusunun qaldırılıb-qaldırılmadığını sualına cavab verib.

Elçin

Bu da bir qismətdir...

Azərbaycan Televiziyanın veteran rejissorу, yarım əsrдən artıq dostluq etdiyim Məhərrəm Bədirzadə haqqında...

Mən bu cümlədə “vida sözü” nü qəsdən yazmadım. Cünki gənclik illərindən son gününə qədər həmişə ayaqda gərməyə adət etdiyim Məhərrəm qardaşımı nə “vida”, nə də “ölüm” sözünü yaraşdırıa bilmirəm. Tanışlığımızın tarixi yarım əsrдən yuxarı olsa da, mənə elə gəlir ki mən ömrüm boyu bu pozitiv insanı tanımışam. Onunla saysız-hesabsız layihələrimiz olub. O, uşaqlıq illərindən son günlərinə qədər az qala qədər hər bir ideyayasını mənimlə müzakirə edərdi. Elə ölümündən bir gün qabaq da zəng vurmuşdu. Bəzən də özü dediyi kimi, “elə-bələ”, hal-əhval tutmaq üçün zəng edərdi. Onun zəngləri insana pozitiv əhval bəxş edərdi. Məhərrəm daim axtarışda olan, nəsə etmək istəyən və həmişə nəsə edən yaradıcı bir insan idi. Nə etməli insan ömrü başdan-başa müammadır.

İnsan həyata geldiyi andan olmasa da, onu dərk etdiyi andan, sənki her an həyatdan köçməyini gözləyir. İnsanın həyata gəlişi de, gedisi de qismətdir. Tanrı birinə az, digərinə çox az həyat payı verir. Bu da bir qismətdir. Dahi Cəfər Cabbarlıya 35, Aşəf Zeynalıya 23, Hüseyn Əreblinskiye 38, Mikayıl Müşfiqə 30, Bəhruz Kəngərliyə 30 yaşı özür payı qismət olub. Lakin bu müxtəlif zaman kəsiyinə baxmayaraq milletimizin bu dahi şəxsiyyətləri adlarını tarixə yaza biliblər. Əsas olan da budur.

Hər kəs həyatın fani olduğunu bilir. Həyata gəlmək insandan asılı olmadığı kimi, həyatdan köçməkdə ondan asılı deyil, qismətdir. Bəzən adama elə gəlir ki, insanlar müxtəlif zaman müddətinə bu dünyaya ezam olunub, bu müddət bittən kimi dünyani tərk edirlər.

Dostum, qardaşım Məhərrəm Bədirzadəyə ulu tanrı 76 illik ömrü payı qismət etdi. Əslində, o qədər də az zaman deyil. Bu zaman kəsiyinde xeyli iş görmək olar və Məhərrəm kifayət qədər iş görüb, adı-

ni Azərbaycan Televiziya tarixine yaza bildi.

Məhərrəm Əlisəftər oğlu Bədirzadə 1945-ci il yanvar ayının 13-də Bakı şəhərində ziyan ailəsində dünyaya göz açıb. O, gənclik illərində sənətə maraq göstərib və bu maraq onu əvvəl GTT-nin aktyoru Süleyman Ələsgərovun dram dərnəyinə sonra isə, M.A.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun rejissorluq fakültəsində Mehdi Məmmədovun kursuna gətirib. Mən və qardaşım Cəfər GTT-nin aktyoru Məmmədəğa Daşaşovun dram dərnəyinə gedirdik. Bizim ele bu illərdən başlanan tanışlığımız möhkəm dostluğa çevrilərək, son günlərə qədər davam edib. O, bizim evin, mən və qardaşım Cəfər isə, onların evinin üzvünə çevrilmişdik. Yaxşı yadımdadır Məhərrəm institutu bitirdikdən sonra bir müddət radioda çalışdı.

Müəllimi Mehdi Məmmədovun hazırladığı “Canlı meyit” tamaşasında assistent oldu. Məhərrəm radioda işləsə də, rejissor assistenti kimi fealiyyət göstərsə də, onun arzu və

istəyi əlbət ki televiziya idi. O, tez-tez televiziya ilə bağlı arzularını danışar və gələcək planları ilə məni tanış edərdi. Mən gec-tez onun televiziyyada çalışacağına inanır və onu da inandırmağa çalışardım.

Nəhayət 1971-ci ilde onun arzuları çin oldu və dostum Azərbaycan Televiziyanın işləməye başladı. Məhərrəmin sevincinin həddi-hüddü yox idi. Saysız-hesabsız arzularının böyük hissəsi həyata keçdi. Azərbaycan Televiziyanında maraqla izlənilən neçə-neçə populyar veriliş mehz onun adı ilə bağlı id. “Səhər görüşləri”, “Dalgə”, “Gəlin birlikdə gülək”, “Gəzdim Azərbaycanı”, “Günaydın”, “Ocaq başı” və sair verilişlər dostumu ölkə miqyasında məşhur etdi. Məhərrəm “Sarı gəlin” televiziya filmine görə “Qızıl qılınc” mükafatı ilə təltif edildi.

Dostum həm istedadlı, həm də zəhmetkeş bir insan idi. Daim çalışır, axtarır və yeni-yeni yaradıcılıq nümunələri ilə tamaşaçıları sevindirirdi. “Mənim günahım”, “Qaynanə əməliyyatı”, “Bağdada put-

rovka var...”, “Gəl, qohum olaq”, “Mən sənin dayınam”, “Gəlinlər”, “Yol yoldaşları”, “Sonuncu şahid”, “Mənim üçün varsan”, “Sonuncu şahid”, “Mənim üçün varsan”, “Təlatüm”, “Gürzə”, “Mürafiə vekilləri”, “Üvhansız eşq”, “Sənəi axtarırıq”, “Dələduzlar”, “Zirvə yolunun xoşbəxt adamı”, “S.Ə.Şirvanının həyatına həsr olunmuş “Aləmdə sessim var” N.Günün “Tanrı bəşər övladıdır” povedi esasında” Qırmızı kərpiçi evin Tanrısi” filmləri dediklərimin barış nümunəsidir. Bu televiziya filmleri onun son işleri idi. Son iki filmi ssenarisi dostumuz, dramaturq Çingiz Ələsgərliyə məxsusdur.

Məhərrəm 30 yaxın film və televiziya tamaşasının müəllifi olub. O, “Humay” və “Qızıl derviş” mükaflatları laureatı idi.

Məhərrəm Bədirzadə son illərdə “Yada düşər xatirələr” adlı silsilə verilişlər hazırlayaraq, həyatdan köçmüş sənətkarları vaxtaşırı tamaşaçıların yadına salırdı. O, sənətkarların unudulmasına bigane qala bilmirdi.

O, 76 illik bir ömür yaşadı. Azdır, çıxdır bilmirəm. Tanrıının qisməti belə idi. Hər zaman sənətə öz sözünü deməyə çalışdı və deməliyim ki, buna nail də oldu. İndi sənətələmədə Məhərrəm Bədirzadə adı çox söz deyir.

Məhərrəm çalışdı, ev qurdur, ailə sahibi oldu. Xuraman xanım kimini sədaqəti və qayğılaş bir ömrü yoldaşı ilə bütöv bir ömür yaşadı. Xuraman xanım onun ömrünün bezəyi, iki qız övladının anası, nəvələrinin nənəsi oldu. Dostum qızları üçün sevimli ata, nəvələri üçün ezziz baba oldu. O, ancaq övladlarına və nəvələrinə deyil, hamiya, hər kəsə mehriban bir insan oldu. Mehribanlıq dostumun qanında ve canında idi.

Onun teatr, kino, mədəniyyət və incəsənət aləmində tanımayan yox idi. O da hamını tanıydı. Məhərrəmin bir çox arzuları çin olsada, həyata keçməyən arzuları da az olmadı. Mən və qardaşım onun bir çox tamaşalarında müxtəlif səpəkli obrazlar oynadıq. Məhərrəm mənim və qardaşım Cəfər Namiq Kamalın iştirakı ilə N.B. Vəzirovun “Hacı Qəmbər” və bəstəkar dostumuz Eldar Mansurovla Georgi Xuqayevin “Sevgilimin anası” əsərlərinin televiziya tamaşalarını hazırlamaq istəyirdi. Nə etməli, insan hansı yaşda olmayıdan asılı olmayıraq, həmişə arzularla yaşıyır. İnsanı yaşıdan arzulardır. Bəlkə elə Məhərrəmin bu yaşa çatmağına və həmişə ayaqda olmağına da səbəb elə bitib-tükənməyən arzuları idi. Nə bilmək olar?

İnsanın həyatda həmişə hansı istəyi və arzusu olur. Lakin insan təessüf ki heç də həmişə istək və arzusuna çata bilmir. Qismət olana kifayətlənməli olursan.

Qədim bir məsələ var. Deyirlər ki, qismət olsa gələr Yəməndən, qismət olmasa düşər dəhəndən.

Məhərrəm peşəkar səviyyəli televiziya rejissoru olmaqla yana-

şı, həm də maraqlı bir aktyor idi. Onun M.F. Axundovun “Mürafiə və killər”də yaratdığı obraz dediyimin bariz nümunəsidir. Onun yaratdığı obraz plastik, rəngarəngli və zənginliyi baxımından diqqətə laşıyıq idi.

Mən qədim dostum Məhərrəmin nişanından başlayaraq, övladlarının və nəvelərinin bütün xeyir işlərində iştirak etmişəm. O, mənim və qardaşımın haqqında “Sənətkar ömrü” verilişlərinin müəllifi olub. Bizim yaradıcılığımı yüksək qiymət verib. Məhərrəm istedadlı və peşəkar səviyyəli insan olaraq istədəda və peşəkarlığı həmişə yüksək qiymət verib. Görkəmli sənətkarımız Nəsibə xanım Zeynalovanın son günlərini belə tarix üçün çekməyə çalışırı.

O, bir çox xasiyyətlərinə görə başqalarından seçilirdi. O, çatışmazlığı sax üzə deməyi bacaran bir insan idi. Məhərrəm hətta səlahiyyəti şəxsə belə səhvini üzüne demekdən çəkinməzdə. O, teatr tarixini yaddaşında saxlayan nadir bir insan idi.

İstenilən tamaşa haqqında ondan dəqiq məlumat almaq olardı. O, dostlarının əhatəsində olmaqdan xüsusi zövq alardı. Gənclik dostu rejissor Mərahim Fərzəlibəyovu, dramaturq Çingiz Ələsgərlini və başqalarını çay süfrəsində başına toplayıb, teatr və sənət səhbətləri etməkdən xüsusi həzz alardı. Bəzən mən və qardaşım Cəfər də belə səhbətlərde iştirak edir və dostumuzun şirin səhbətlərinin şahidi olurdum.

Bu gün bu görüşlər və səhbətlər üçün çox darixıram. Kaş zamanı geri qaytarı bileydi. Kaş itirdiklərimizi geri qaytarayıq. Son dövrələrə nə qədər insanları, nə qədər sənətkarları itirdik. Təessüf ki itirdik. İtirməsəydik da-ha yaxşı olardı.

Kaş Məhərrəm Bədirzadə sağ olaydı, yənə mən, Cəfər, Mərahim, Çingiz və digər dostlar bir yerde çay süfrəsinə toplanıb, onun şirin səhbətlərinə qulaq asıb, yənə onun teatr yaddaşına heyran qalayıq. Yenə, dostumuz gözlənilməden birdən-birə ayağa qalxıb, evinə teləsəydi. Ancaq nə etməli bizim istəyimiz ayrı, qismət isə təmam ayrıdır. İsteməsək də tale yazısı ilə, qismətə barışmaq məcburiyyətindəyik.

Əziz dostum, mehriban insan, Məhərrəm qardaşım sən cismən bizimle olmasan da, hərçənd buna inanmaq çox çətindir, xatirən daim bizimlərdir.

Sən unutmaq çətin və mümkünksüzdür. Çünkü sən əbədi olaraq menim və dostlarının qəlbində, xatirəsində və yaddaşından. Bizlər yaşadıqça sən də yaşayacaqsan əziz, mehriban, yerində sərt, yerində kövək, sözü üzə deyən Məhərrəm Bədirzadə. Nə etməli, bu da bir qismətdir.

**İlham Namiq Kamal,
Xalq artisti, professor**

“Biz Ermənistanla bacarmışıq və bacarıraq”

SİA “Atlas” Araşdırma-lar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlunun müsahibəsini təqdim edir.

- İrəvandan Bakıya uçan təyyarədə “erməni əsirlər”in geri qaytarılacağı iddiası yayıldı. Amma sonra bildirildi ki, təyyarə Ermənistənən paytaxtına boş dönüb. Bu baş verənlər haqda sizin fikriniz nədir, na baş verir?

Övvəlcə Moskvaya Ermənistənən baş naziri Nikol Paşinyanın əsas rəqibi Köçəryani çağırıb, Rusyanın əsas dövlət kanalına çıxardılar. Həmin gün də Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə bir saat onlayn görüşü oldu. Belə olduqda, Paşinyanın fikirleşdi ki, Rusiya Köçəryani əlində dəyənək kimi tutub. Daha sonra Paşinyan görüşə getdi. Görüşdə də çox maraqlı hadisə baş verdi. Görüşdən qabaq televiziyalarda Paşinyanın beşər ifadə işlədi ki, “əsirlər məsələsində Rusiya və Ermənistənən baxışları üst-üstə düşür”. Halbuki, Putin əsirlər mövzusunda heç bir fikir söylemədi. Paşinyan İrəvana qayıtdıqdan sonra Rusiya prezidenti baş prokuroru İgor Krasnovu bölgəyə göndərib. Ola bilsin Krasnov əsirlərlə bağlı göndərib. Amma Moskvada anlamalı idilər ki, Paşinyanla dərhal görüşdən sonra biz heç zaman onların “əsir” adlandırdığı diversanları təhvil vərə bilmişik. Onda belə çıxacaqdı ki, biz təziq qarşısında geri addim atmışıq. İkinci bir məsələ isə bizim şərtlərimizi onlar hələ də yeriňe yetirmiyiblər. Minalanmış ərazilərimizin xəritələrini vermeyiblər. Bununla yanaşı, İskəndərlə bağlı Rusiya bize açıqlama vermeyib. Bütün bunlar yoxkən həmin təyyarə təbii ki, boş qaytarılmalı idi.

- Paşinyan Moskvada qeyd edib ki, Dağılıq Qarabağ məsəlesi hələ tam həll olunmayıb. Bu fikir nədən qaynaqlanır?

Ümumiyyətə, diplomatların məşhur bir sözü var. Şeytan de-tallarda gizlənir. Adəten belə görüsələrdən əvvəl tərəflər media üçün çıxış edir. Daha sonra isə görüş qapalı şəkildə olur. Media üçün çıxışda bəzi fikirlər söylənilib. Hansı ki, o fikirlər erməni cəmiyyətinə ünvanlanıb. Çünkü parlament seçkiliyi gündəmdədir. Paşinyan göstərmək istəyir ki, Rusiya onu Moskvaya dəvət edib və onuna hesablaşdırıb. Baxmayaraq ki, onu qərəpərəst kimi qəleme verirlər. Əsirlər mövzusu Ermənistənən əsas mövzusudur. Onu Paşinyan gündəmdə saxlayır. Guya məsələsin həll edib. O ümidi edir ki, status məsəlesi gündəmə gələ bilər. Çok təessüf ki, Rusiyadan biz biraz mənfi signallar aldıq. Mən bir yazı oxudum Rusiya xarici işlər nazirliyinin keçmiş müavini o da bir mövzu atıb ki, ortaya “bəs yaxşı olardı ki, Azərbaycan və Ermənistən Xarici İşlər Nazirləri Minsk qrupunun həmsədrleri ilə görüş keçirsinlər”. Bizim üçün o məsələ

məsələtib. Möhtərem Prezident İlham Əliyev də onlarla son görüşündə də qeyd etdi ki, mən sizi çağırıbamışam. 26 ilə bir məsələni uzatdılar. BMT-nin 4 qətnaməsi var. Onlar heç birini həll etmedi. Azərbaycan ordusu özü həll etdi. Sonda nə baş verdi bəs? Guya Rusiya və Amerika bütün məsələlərdə fikir ayrılığı var. Amma Qarabağ məsələsində isə ortaqlıq baxışları var. Bu günlərdə keçmiş Amerika sədri Hoqlan ifşa edici məqalə ilə çıxış etdi ki, “biz 5 ulduzu otellərdə qalırdıq. Bahalı restoranlarda nahar edirdik”. Rusiyani da Lavrov planı ilə bağlı fəş etdi. Onun bu yazıları Rusyanın xoşuna gəlməyəcək. Artıq Minsk qrupu çərçivəsində Rusiya və Amerikada fikir ayrılığı olacaq.

- Ümumiyyətə, Rusyanın son günlərdəki fəallığı nə ilə əlaqədar ola bilər?

Mühərribəyə qədər Rusiya prezidentinin Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə marağın olmayıb. Amma mühərribə dövründə aktivitəini artırıb. Çünkü iki bəyanat Moskvanın vasitəçiliyi ilə imzalanıb. Belə deyək Rusiya özünü bu məsələnin sahibi kimi sayıb. Birçə Türkiye ilə məsləhətlişmələr olur. Ona görə də deyir ki, bu məsələ mənlikdi. Bu məsələ onluq olsa da İskəndər məsələsin hələ de aydınlaşdırıb. Əslində Bizim üçün aydınldı. Ruslar o rakətlərdən bəzə qarşı istifadə edir. Biz qalıqları göstəririk, videoları göstəririk, ki, rakət Şuşaya atılıb. Bu rakəti Rusiya heç kimə vermır. Faktlar, dəlillər onların əleyhinədi. İzahat vermək əvəzine yalan danışırlar. Buz da bundan nəticə çıxartmaliyiq. Bir məsələye də toxunum ki, rus hərbçiləri Dağılıq Qarabağa gəlməyinə qədər bizim Rusiya ilə aramızda bu qədər problem yox idi. Özləri istədilər ki, Qarabağda mövzu olsunlar. Amma in-di münasibətlərə o qədər zərba vurdular ki, ona görə də biz seçi-

mimizi etməliyik. Mənə elə gəlir ki, Şuşada Türkəyən hərbi qarnizonu olmalıdır. Bu iki səbəb üçün bize lazımdır. Birinci səbəb son yüz ilde Şuşa ilə bağlı erməni seperatçıları bize problemlər yaşatdı. İşğal etdilər, yandırmağa, dağıtmaya çalışıdlar. Əlbəttə biz müharibədə qələbə çaldıq. Biz Şuşanı qoruyacaq, amma türk qarnizonu olsa Şuşanın təhlükəsizliyi daimi olacaq. İkinci səbəb isə biz isteyirik ki, bu təxribatları gördən sonra Rusiya hərbçiləri ən az 5 ilən sonra bölgəni tərk etsin. Hadisələrin gedisi ona doğru gedir ki, erməni seperatçıları ilə birləşərək, bölgəni tərk etmek istəməyəcəklər və ən pis halda bizim üçün hərbi baza yarada bilərlər. Əger bizim Şuşada türk hərbi qarnizonum olsa, Rusiya və erməni seperatçıları etiraz edəcək. Biz təklif edə biler ki, eger istəmirsinizsə, Dağılıq Qarabağda türk hərbi qarnizonu olsun onda Rusyanın da olmasın.

- Rusyanın bu aktivliyi qarşısında Azərbaycanın əli nə qədər güclüdür, daha doğrusu, bizi güclü edən əsas amillər nələrdir?

Bizi güclü edən əsas amil Türkəyə ilə hərbi tittifaqdır. Müharibə dövründə bütün dünya gördü ki, Türkəyə bölgədə söz sahibidir. Türkəyə Cənubi Qafqazda, Azərbaycanda və Dağılıq Qarabağda var. Türkəyə ilə hərbi tittifaqı gücləndirməliyik və bu istiqamətdə ciddi addımlar gedir. Dövlət başçısının da önemli bir fikri var ki, Azərbaycan ordusu türk ordusunun kiçik bir modeline çevrilib və bu istiqamətdə ciddi addımlar atılır. Azərbaycan ordusu artıq Türkəyə və Nato standartları ilə inkişaf edir. Bəs nəyə görə biz mühərribədə qələbə çaldıq? Çünkü ermənilər keçmiş sovet ordusunun texnikası ilə silahlansıdı, o sistemi mənimseməmişdi. Biz isə müasirləşdik. Doğrudur, biz müharibədə qələbə çaldıq. Amma bizim ordumuz daima güclü olmalıdır. Çünkü son 100 ilde ermənilər tərəfindən hər dəfəsində araxdan zərba alırdı. Biz deyirk ki, 30-40 il müharibə edəcək halları yoxdu. Amma rövanş hissi ilə yaşayırlar.

- Qardaş ölkə olan Türkəyə hazır ki, situasiyada, bölgədəki proseslərə münasibətdə hansı pillədə dayanıb?

Movses Akobyan: “Paşinyan xəstədir, yalancıdır...”

Ermənistən Müdafiə Nazirliyinin nəzarət xidmətinin keçmiş rəhbəri general-polkovnik Movses Akobyan baş nazir Nikol Paşinyanın parlamentdəki bugünkü çıxışını izledikdən sonra ona cavab vermək istəmeyib. SİA Ermənistənən məxsus armeni-anreport.com saytında yayımlanan melumatə istinadən xəber verir ki, səbəbini soruşarkən bunu o özü belə deyib.

“Bu adam xəstədir, yalancıdır”, deyə Akobyan bu barədə soruşularən cavab verib. Paşinyanın bəyanatına, aradını Akopyanın əsas rəqibi hesab etdiyi barədə söylədiklərinə işarə edərək, Movses Akobyan onun arvadı ilə əlaqə qurmadiği cavabı verib.

“Mən arvadı ilə əlaqə qurmadım, müraciət belə etmədim, yalnız komandanlıqla olduğunu bildirdim və bu barədə de-mişəm, başqa bir şey deməmişən”, deyə Akobyan baş nazirin fikirlərinə münasibətini açıqlayıb.

Sonda Nikol Paşinyanın 7-ci müdafiə sahəsi ilə bağlı açıqlamasında nəyə düşündüyü barədə soruşduqda da, Müdafiə Nazirliyinin nəzarət xidmətinin keçmiş rəhbəri keşkin cavab verib və hətta baş naziri təhqir edib. “Xəstədir, xəstəliklərini təyin edə bilmirəm, bu mənim pəşəm deyil, sabah tamam başqa bir şey düşünə də bilər”, deyə Movses Akobyan bildirib. Xatırladıq ki, Nikol Paşinyan bu gün parlamentdə bəyan edib ki, Movses Akobyan yeddinci müdafiə bölgəsini təslim etməyə çalışıb, ancaq bu barədə onun özü qərar verib və nəticədə yeddinci müdafiə bölgəsi silahlı qüvvələrin nəzarəti altında qalıb.

Mənənən yüksək pillədə dayanıb. Mən xatırlamıram ki, biz Türkəyə ilə bu qədər strateji anlaşıma yaxın olaq. Hətta keçmişdə müəyyən suallar da yaranırdı. 2010-cu ildə Türkəyən keçmiş Xarici İşlər Nazirinin ermənilərlə münasibətləri nizamlamaq isteyirdi. Biz də buna narazılıq etdik. Xoşagəlmeyən müəyyən hadisələr baş verdi. Daha sonra Ərdoğan Bakıya gəldi və parlamentdə çıxış edərək dedi ki, məsələ həll olunmayana qədər sərhədlər açılmayacaq.

Mənənən elə gəlir ki, biz hətta konfederasiyaya doğru gedirik. Əlbəttə biz Ermənistənla bacarmışıq və bacarıraq. Gələcəkdə də müharibə çıxsa yenə bacarıraq. Amma bizim qarşımızda başqa güclər də var. İskəndər rakətləri ni bize atırlar. Cənubda müəyyən dairələr var ki, Azərbaycanın müstəqiliyini istəmirlər. Bu təhlükələrdən özümüz qorumaq üçün Türkəyə ilə hərbi siyasi ittifaqı daha üst səviyyəyə qaldırımalıyıq ki, bize qarşı hansısa planlar qurmaq istəyənlər qarşıda tek Azərbaycanı deyil, Azərbaycan-Türkəy ittifaqını görsün.

- Bəs nə üçün indiyədək bu məlumatı aşkarla çıxarmaq mümkün olmayıb? Əgər müharibə hər bir şey qeydə alınırda, niyə yalnız martın 15-də axarlış zamanı “İskəndər M” rakətinin qalıqlarının tapılmasından sonra bu rakətdən istifadə edildiyüze çıxarıldı?

Ola bilsin ANAMA-nın bu məsələni faş etməsindən önce ola bilsin qapalı görüşübələr olub. Azərbaycan və Rusiya rəsmiləri arasında ki, bu məsələdir. Bizim əlimizdə ola bilsin ki, başqa faktlar da var. Sadəcə rəsmilərimiz bunu açıqlamırlar. Bizim kosmik izləmə sistemlərimiz var. Sadəcə biz Rusiyaya imkan yaradıraq ki bu məsələyə aydınlaşdırıb. İstəyirlər ki, biraz zaman keçsin biz “İskəndər” məsələsini unudaq. Biz bunu unuda bilmərik. Bu rakətlər faktiki bize atılıb. Bizim əlimizdə başqa faktlar da var. Əger Rusiya bu məsələdə susqunlunuqunu qorusa biz iki addım atımlıq. Birincisi Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi müvafiq bəyanat hazırlayıb, yayınlamalı. İkinciisi Rusyanın Azərbaycanda sefərini nazirliyə çağırıb ona nota verilməlidir. Rusiya böyük dövlətdir, bizim qpnşumuzdur. Münasibətlərin normal olmasını biz də isteyirik. Amma Rusiyadan Azərbaycana qarşı təxribat edilibsə, biz buna sessiz qala bilmərik. Buz bu addımları atımlıq. Əgər atmasaq, Rusiya elə biləcək ki, biz ondan qorxurug və bu məsələni ört-basdır etməyə çalışacaqlar.

Arzu Elsevərqizi

Ermənilər, bu sizin karmanızdır!

RÖVŞƏN
rovşen.rasulov@mail.ru

Ermənistən KİV-ləri və bu ölkənin ictimai-siyasi dairələri Bakıda açılmış Zəfər parkı ətrafında sözün əsl mənasında çığır-bağır, salmaqda, isterikli fikirlər səsləndirməkdə davam edirlər. Onlar bu həyastlıqlarını açıq hava altında nümayiş etdirilən hərbi qənimətlərlə “əsaslandırırlar”.

Ermənilərin bu cür davranışlarından təəccübəlnək lazımdır, çünkü bu gerçək erməni dar düşüncəsidir və eger onlar parkın açılışını “antihumanizm” kimi qiymətləndirirlerse, bu zaman sual yaranır: Yaxşı, bəs sizlər son 30 ilə nə ilə məşqül olmusunuz? Sizlər azərbaycanlılara məxsus olan bütün şəhərləri, yaşayış massivlərini, məktəbləri, kəndləri, mədəniyyət ocaqlarını darmadağın edərək, məhv etmişiniz, yüz minlərlə insanları doğma yurd-yuvalarından qovmuşunuz, minlərlə azərbaycanlıları vəhşicəsi qətəl yetirmisiniz, soyqırımları töretnisiniz ve..!

Və bu 30 ildə azərbaycanlıları məsxərəyə qoymaqla yanaşı, bir az da irəliyə gedərək hədə-qorxu dili ilə də danişmağa cürət etmişiniz, eger əvvəlki prezidentiniz Serj Saqrşyanın timsalında - Xocalı hadisəsi azərbaycanlıların ermənilərin humanist davranışları fikri ilə bağlı bütün stereotipləri darmadağın etdi və s.

Hər il mayın 9-da Şuşanın “azad” olunması “bayramını” qeyd edərək bize göz dağı vermisiniz. Azərbaycanlılar üçün müqəddəs sayılan Cidir düzündə baş nazirinə sərxoş halda rəqs edərək azərbaycanlıların hissə ilə oynayıb. Üstəlik, Kəlbəcərdə azərbaycanlılara məxsus avtomobil nömrələrini toplayaraq, onları ayaq yolunun divarlarına vurmuşunuz. Belə nümunələr çoxdur, hətta lap çox!

Ona görə də, məhz erməni tərəfi azərbaycanlıları daha çox ələ salıb və bu gün Azərbaycan Zəfər parkını açmaqla, ermənilərin qoyub-qadıqları qənimətləri nümayiş etdirməkə müvafiq cavabını verir. Belə deyək, “bu, sizin karmanızdır”, yəni İlahi ədalətdir!

Erməni bilməlidir ki, eger onlar özlərini alçalmış kimi görürsə, bunun günahını azərbaycanlılarında deyil, özlərində, öz rəhbərliklərində axtarısınlar. Elə Azərbaycan atalar sözdündəki kimi - “Nə qoyarsan aşına, o da çıxar qaşığına”

P.S. Nədənsə, birinci Qarabağ müharibəsində azərbaycanlıların maşın nömrələrini tualet divarlarına düzərkən, Ermənistən xarici işlər nazirliyi bəyənat-fian səsləndirməmişdi. İndi isə, bəyənatının yekeliyi bir səhifəye sığmır. Niyə ecəba?

İnam Hacıyev

Əli Kərimlinin "qoruyucu mələyi" Sevinc Osmanqızı ziya qarşı "pambıqla baş kəsmək" planı...

Radikal müxalifetin xisleti budur. Dünənə qədər gecə-gündüz "ingilis bayrağı" olan, ata qatili "yanları"nın müdafisəsinə qalxan Sevinc Osmanqızı ilə AXCP sədri Əli Kərimli arasında yaşanan qarışdurmadan 3 aya kimi vaxt keçib. Doğrusu, bu məsəla o qədər də təəccüb doğurmadi, cümlə bu o kəslərdə ki, ermənilərin "tula paylarına" görə bir-birilərinə qurşaqdan aşağı nə geldi deyirlər. Bu o kəslərdə ki, neinki "müxalifet" olduqları gündən, deyərdim ki, dünənya gəldikleri gündən sat-qırıcılıq hər şeylərini satan, çörəyi dizləri üstə olan bu mənəviyyatsızlar hər cür çirkin əməllər etməyə hazır olurlardır. Bu gün de "maddi gəlir" məsəlesi radikal ünsürlərin daha bir ortaqlığına son qoyub. Hələ de Əli Kərimli-Sevinc Osmanqızı savaşı davam edir. Ən maraqlı-sı isə, xaricdəki ermənipərest mərkəzlərin pulu ilə internet məkanında özünə "kanal" yaratmış ve bəlli dairelərin dəstəyi ilə okeanın o tayında mənzillənmiş Sevinc Osmanqızı "Osmanqızı TV"-yə Əli Kərimliyə düşmən olanları "kanal"ına də-

vet etməklə Əli Kərimliyə "dərs" vermək istəyir. Yenə də deyirəm, bu münasibətin belə olmasına təccüb doğurmur. Dünənə qədər bəh-bəhələ tərifləyib göylərə qaldıran S.Osmanqızı ilə Ə.Kərimli arasında savaşın hər keçən gün da da siddətləndidiyini sosial şəbəkələri izləməklə görmek mümkündür. Belə ki, Sevinc Osmanqızı Əli Kərimlini öz "kanal"ında yaş yuyub qurur, Əli Kərimli isə trolları vəsítəsilə Sevinc Osmanqızını hədəleyir, onu linc etməklə qorxudur. Səbəbi?

"5 qəpik məsələsi" - "qoruyucu mələyin" hiddəti...

Azərbaycan cəmiyyətinin mütləq əksəriyyəti Əli Kərimlinin səhv yolda olduğunu, xəyanətkar mövqə sərgiliyini, ermənipərestlərin dili ilə danışdırığını, ölkəmizə və xalqımıza qarşı aparılan kampaniyaların tərkib hissəsi kimi çıxış etdiyini dünən də deyirdi, bu gün də deyir. O zaman S.Osmanqızı dünənə kimi AXCP sədrinin "qoruyucu mələyi"nə çevrildiyini, mətbuat katibliyi etdiyini, xalqımız Qələbə sevincini qeyd etmək üçün küçə yürüşünə çıxarkən gəncər təxribata çağırıb. Əli Kərimlinin "müdafisəsinə" qalxdığını, xalqımızı təhqir edərək "xalqşüvənlilik etməsinlər" dediyini dünənə də görüb, bu

Ortaqlığı bitirən "maraq savaşı"

gün də görür. Yeni dünənə kim Əli Kərimlini ağızdolusu tərif edərək "göylərə qaldıran" Sevinc Osmanqızı bu gün AXCP sədrinin, onun partiyasının siyasi "manevr"lerini teftiş etməyə başlamağı nədən yaranılar. Əslində, məsələ bəllidir. Hər dəfə olduğu kimi, bu dəfə də davanın "yorğan davası" olduğu şübhəsizdir. Yeni xaricin müxalifet düşərgəsinə göndərildiyi "maliyyə məsələsində" problem yaratması, Əli Kərimlinin həmişə olduğu kimi bütün "pay"ları özü mənimsəmək. Sosial şəbəkələrdə özüne haqq qazandırmağa çalışan Osmanqızı açıq şəkildə etiraf edir ki, onun Kərimlinin siyasi gedişləri, hətta siyasi mövqeyi ilə bağlı əvvəlki fikirlərdən dəyişiklik baş verib: "Əli Kərimliyə indiye qədər nə etmişəm, səhv etmişəm".

Sevinc Osmanqızı:
"Əli Kərimli yalnız sosial şəbəkələrdə boş-boş danışmağı bacarr"

Əslində, radikal düşərgəde bu vaxta qədər baş qaldıran qarışdurmaların nədən qaynaqlandığını, həmçinin Əli Kərimlinin öz düşərgədaxili müttəfiqlərini mehz "pay-püs" məsələsində incik saldığını xatırlasaq bu fikirləri eşitmək heç də təəccüb doğurmur. Tərəflər arasındakı düşmənlilik o həddə çatıb ki, S.Osmanqızı neinki üstüortülü, elə açıq kontekstdə də Əli Kərimlinin

və rəhbərlik etdiyi partiyanın heç bir gücü sahib olmadığını rahat şəkildə deyir, onu digər ölkələrdəki "müxalifət"lərlə müqayisə edir, yalnız sosial şəbəkələrdə boş-boş danışmaqdə günahlandırır. Bu, gözələnilən idi. Çünkü mayası sat-qırıqlıq yoğrulanların yolu olmur. Dünənə qədər "həmrəylidən" dəm vuran AXCP sədri Əli Kərimliyə mətbuat katibliyi edən Sevinc Osmanqızı bu gün ölümə hedələnir. "Hər yerde men olmaq" iddiásında olan Ə.Kərimli S.Osmanqızının "kanalın"da özündən başqa kimsəni görmək istəmədiyini bəyan edib. Ancaq bu pay-püsün "ədalətsiz" bölgündüyü acığını çıxməq üçün Vətəndaş və İnkısa Partiyasının sədri Əli Əliyev və Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Mirmahmud Mirəlioğlunu efire qonaq çağırıb. Neticədə müxalifdəki dostlarından S.Osmanqızıya hücumlar edərək "səni çökürəcəyik" ultimatum göndərir. Osmanqızı özü etiraf edir ki, Əli Kərimli ona qarşı miqyası ölülməz kampanya başladıb. Sosial şəbəkə qruplarında S.Osmanqızının bəlli olan, olmayan bütün məziyyətlərini, "əziiyyətlərini" aləmlə bir edib. Necə deyərlər, açıb sandığı töküb pambıq. İndi bu sandıqdan çıxan pambıqla kim kimin qəs-dine duracaq, bunu da zaman göstərəcək...

Rəfiqə HÜSEYNOVA

mübarizə apardığın, məqsədlərinin və istiqamətlərinin nədən ibarət olduğunu dərk etmir. Bu da onu təsdiq edir ki, dağdıcı müxalifet ancaq xarici maraqlı dairələrin sifarişlərini yerinə yetirir. Həm də, ölkəmizdə xəsusun yaradılmasına çalışırlar. Məhz bu baxımdan demək olar ki, dünənya Azərbaycan müxalifeti kimi dövlətinə və xalqına qarşı düşmən mövqeyi sərgileyən ikinci müxalif qüvvə yoxdur. Azərbaycanın dağdıcı müxalifetinin dünya müxalifətçilik institutlarından fərqləndirici keyfiyyəti həm də onunla bağlıdır ki, burada fərqli mövqə nümayiş etdirən, siyasi fəaliyyəti gücləndirən satqın, xəyanətkar adlandırlar. Dəfələrlə AXCP, Müsavat daxilində dövlətçilik maraqlarından çıxış edən partiya funksionerləri ittihəm olunub, hakimiyyət işləməkdə günahlandırılıb. Bəzi hallarda isə, konstruktiv mövqə sərgileyənlər rəhbərliyin qəzəbine tuş gələrək partiyadan uzaqlaşdırılırlar. Bütün bu kimi abnormal vəziyyət müxalifətin siwil mübarizə metodlarından uzaq olduğunu göstərir. Təbii olaraq da müasir dövrün tələbləri ilə uyğunlaşmayan partiyalar dağlıqlaşdır, sərəndən çıxmaya mehkumdur. Necə ki, biz artıq bunu dağılma prosesinə qədəm qoyan AXCP, Müsavat və digər partiyalarda görülür.

i.ƏLİYEV

Şuşa getsə, başına gülə çaxacaqdı...

Rəfiqə

Deyir, tarix təkrarlansa da unudulmur. Yeni illər ötsə də vaxtı ilə deyilənlər, tarixi faktlar unudulmur. Azərbaycan tarixini silmək istəyənlər guya onlara qəhrəmandırlar. Əslində isə cinayətkardırlar. Bir zamanlar qeyrət qalası dediyimiz Şuşanın işğalından 28 il keçir. Necə deyərlər, bir igitin ömrü qədər uzun oldu bu həsrət, bu ayırlıq. Ancaq Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun sentyabrın 27-də Qarabağda başladığı genişmiqyaslı və uğurlu əks-hücum əməliyyatları nəticəsində noyabrın 8-i tariximizə ən şanlı bir gün kimi yazılıb. Azərbaycanın tarixi, mədəni və strateji əhəmiyyətə malik, Qarabağın baş tacı olan Şuşa şəhərinin işğalçılarından azad etdi. Amma bir məqamı da deyim ki, AXC-Müsavat cütlüyü nüsatqınları Şuşanı da, Qarabağı da, ən nəhayət 20 faiz torpaqlarımızı da döyüş meydanında deyil, Bakıda və digər yerlərdəki siyasi çekişmələr müstəvisində ermənilərə təslim etdi.

Bunu sübut edən etirafçılar bu gün də qulaqlarımızda cingildəyir

Surət Hüseynov deyib ki, "mən Qarabağ müvəqqəti olaraq ermənilərə vermişəm, vaxtı gələndə geri alacam".

İsa Qəmbər: "Rusiya bizim qarşımızda iki şərt qoysdu: "Ya Qarabağ, ya da müstəqillik. Biz də müstəqilliyi seçdik".

Rəhim Qaziyev: "Mən nə qədər Müdafiə naziriymən Şuşaya bir dənə də dişa yaxın gələ bilməz. Əger Şuşa əldən getsə, başına gülə çaxaram".

Belə utancverici misalları çox uzada bilərik. Lakin neticə deyismeyəcək.

Şuşa işğal olunanda Rəhim Qaziyev niyə özünü güllələmədi?

Cünki Rəhim Qaziyev kimi şərəfsizi Azərbaycan xalqı çox yaxşı tanır. Cinayətkar, şərəfsizliklə dünənya getsə də, inanıram satqıncılıq edən Rəhim Qaziyevi heç o torpaq da qəbul edə bilməz, o torpaqda basdırılsı da, o dünənya həmişə yanacaq. Onu heç o torpaqda da basdırmaq düz deyil. Cünki bu şərəfsiz, necə deyərlər... go... Şuşa əldən getsə, satqın başına gülə vuracaqdı. Demək kişilik etmedin, o güləni də başına vurmadın, ömrün boyu belə olub, ömrün boyu Rusiya hərbi keşfiyyatının tulası olub. Görün, ölkəmizdə nə qədər humanist cəmiyyət var ki, bu cür şərəfsiz, tulalar da burada yaşadı. Bu, o Rəhim Qaziyev idi ki, özünü, ayağını yalandan "lezva" ilə kəsərək 30-dan çox insanı gülə qabağına verdi ki, guya ona sui-qəsd olub və bununla da etrafında şou yaratdı. Sən orada Azərbaycan xalqının övladlarını güllələtdirdin. Amma Ulu Öndər Heydər Əliyevin böyükü onda idi ki, o 1993-cü ildə ölüm hökmünə moratorium qoysdu. Bu da dahi şəxsiyyətin humanistliyinin göstəricisi idi. Lakin həmin vaxt Rəhim Qaziyevi it kimi güllələməli idilər. Cünki o, vətən xaini idi. Cinayətkar isə cəzasını çəkməlidir, ister bu dünənya, istərsə də o dünənya. Rəhim Qaziyevin cəzası isə daha çox ağır olacaq...

Radikal müxalifət siyasi dərnəklər təsiri bağışlayır

onları yenidən acı-nacaqlı möğləbiyyət yaşamalarına getirib çıxarırlar.

AXCP, Müsavat və digər dağdıcı müxalif partiyalar daim destruktiv fəaliyyətə üstünlük veriblər. Hər zaman milli maraqlarımız, dövlət və dövlətçiliyimizə qarşı eks-kampaniya aparıblar. Tam əminlikle demək olar ki, müxalifet təşəssübündən dənənə qarışdırmaq istəyənə deyil, birbaşa olaraq, xarici qüvvələrin siyasi-maddi dəstəyinə arxalanırlar. Ölkəmizdə keçirilən bütün sekillərdə müxalifət rüsvayı möğləbiyyətə üzləşmələri cəmiyyətin onlara vurduğu sərt şillə kimi qiymətləndirmek olar. Buna baxmaq, onlar seckilərdə uğur qazana bilməmələrinin səbəbləri ni elmi-siyasi təhlilini aparmırlar. Ən aži papagaşlarını qarşılığına qoysub, seckili möğləbiyyətinin səbəblərini müzakirə etmirlər. Bu da növbəti seckilərdə

onları yenidən acı-nacaqlı möğləbiyyət yaşamalarına getirib çıxarırlar. Yəni, bir neçəsi fəaliyyətləri dayandırmalı olacaq. Cünki radikallar xalqın dəstəyinə deyil, birbaşa olaraq, xarici qüvvələrin siyasi-maddi dəstəyinə arxalanırlar. Ölkəmizdə keçirilən bütün sekillərdə müxalifət rüsvayı möğləbiyyətə üzləşmələri cəmiyyətin onlara vurduğu sərt şillə kimi qiymətləndirmek olar. Buna baxmaq, onlar seckilərdə uğur qazana bilməmələrinin səbəbləri ni elmi-siyasi təhlilini aparmırlar. Ən aži papagaşlarını qarşılığına qoysub, seckili möğləbiyyətinin səbəblərini müzakirə etmirlər. Bu da növbəti seckilərdə

Müxalifətin ifası qacılımazdır

Bu gün radikal müxalifətin təfəkküründə hakimiyyət qarşı ifratçılığın, dövlət və milli maraqlarla qarşı qərəzli mövqə sərgiləmələri onların zəifliklərinin göstəricisidir. Cünki zəif və başqalarının təsiri altında olanlar söz yığnağına hesablanan şər və böhtanlar səslenir, ittihamlar irəli sürürlər. Dövlətçiliyə qarşı qərəzli tənqidle çıxış etse də, predmetin nədən ibarət olduğunu anlarıb. Həmçinin dağdıcı müxalifətin nə üçün

onları yenidən acı-nacaqlı möğləbiyyət yaşamalarına getirib çıxarırlar. Yəni, bir neçəsi fəaliyyətləri dayandırmalı olacaq. Cünki radikallar xalqın dəstəyinə deyil, birbaşa olaraq, xarici qüvvələrin siyasi-maddi dəstəyinə arxalanırlar. Ölkəmizdə keçirilən bütün sekillərdə müxalifət rüsvayı möğləbiyyətə üzləşmələri cəmiyyətin onlara vurduğu sərt şillə kimi qiymətləndirmek olar. Buna baxmaq, onlar seckilərdə uğur qazana bilməmələrinin səbəbləri ni elmi-siyasi təhlilini aparmırlar. Ən aži papagaşlarını qarşılığına qoysub, seckili möğləbiyyətinin səbəblərini müzakirə etmirlər. Bu da növbəti seckilərdə

Beynəlxalq Avrasiya Hərəkatının lideri Aleksandr Duqin “Moskva-Bakı”ya verdiyi müsahibədə regionumuzda gedən proseslərlə bağlı maraqlı fikirlər səsləndirib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Aleksandr Qelyeviç, Putinla Paşinyan arasında Moskvadakı görüşün nəticələrini necə qiymətləndirirsiz? Koçaryanla video Görüş keçirilib. Moskva ne Paşinyan, nə də Koçaryanı seçmirsə, başa düşdüyüm qədər Ermənistanın hazırlı baş nazirinə qarşı müəyyən bir üstünlük var...

- Bir mənada, bəli. Paşinyanın hakimiyyətdə olduğu müddətde Koçaryanla əlaqəli təşkil etdiyi qanunsuzluq Sorosun planına uyğun idi. Paşinyanın indi etdiyi şey bu plandan imtina etməsi, amerikalılar və qlobalistlər üçün işləməyi dayandırmasıdır. Bunu simvolik olaraq təsdiqləmək üçün Koçaryanı sərbəst buraxmali idi. Çünkü Rusiyada onun təqibi Rusiyaya qarşı bir hücum kimi qiymətləndirildi. Sonda Koçaryan sərbəst buraxıldı. Yəni onun üçün müəyyən dəstək var.

Putin Paşinyana dedi ki, siz Qarabağa bağlı bir sülh müqaviləsi imzaladınız - aferin, təxribatı getmediniz, yaxşı ki, Sorosa tüpründünüz və indi gəlin bunu edək: qlobalistləri oradan atın və konstruktiv münasibətlər qurmağa davam edəcəyik. Koçaryanın bərəət alındıqdan məmənun olan Putin ona dəstək oldu. Paşinyan heç kimin onu sərt şəkildə atmayağından məmənundur. Putin Ermənistanda dəllilik dövrünün sona çatmasından məmənundur. Ekstremist liberal ünsürler tərefindən destəklənən cəbhə bitdi.

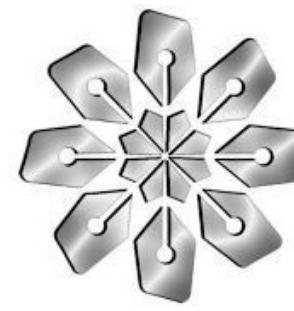
İndi də məsələ Bakıda qoyulur, bu gün bu görüşlərdən tədricən Əliyev yənlər, ancaq qalib gələn prezident situasiyaya uyğun davranacaq, hansı ki, bu, daha asan həll deməkdir. Əliyevin yeni şərtlər altında Moskva ve Ankara ilə münasibətlərini necə quracağı çox vacibdir. Zənnimcə, Əliyev Türkəyin maraqlarına tərs getməyəcək. Əminəm ki, İlham Əliyev o qədər ağıllı və uzaqqorən bir rəhbərdir ki, həm Ankara, həm de Moskva ilə münasibətlərde bitərəfliyi və tarzlığı qorumağa çalışacaqdır. İndi erməni işgali ilə müşayiət olunan çirkin ifratçılıqların qarşısını almağa çalışaraq dinc Qarabağın yenidən qurulmasına davam etməli olacaq. Bərpa prosesi çox ince olmalıdır. Bu son dərəcə vacibdir və çox şey bundan asılıdır.

İndi bu gün Rusiya ilə qlobalistlər arasında münasibətlər kəskinləşəndə Azərbaycan çox ayıq olmalıdır.

- Paşinyan Qarabağ probleminin hələ həll olunmadığını deyir. Putin əvvəller münaqişənin keçmişdə qaldığına dair bir mesaj göndərmişdi. Bu ifadələrdə ziddiyyət varmı? Moskvanın mövqeyi necədir?

- Təbii ki, var. Ermənistanda erkən parlament seçkiləri gözlənilir və Paşinyan bu seçkilərdən azad deyil. Ermənistən siyasetçilərinin, xüsusən də baş nazirdən bu gün Ermənistən yaşadığı vəziyyətdə çox qeyri-mümkün tələb etməyə ehtiyac yoxdur. Təsəvvür edin, dövlətə, insanlara belə güclü

bir psixoloji zərbe vuruldu. Bəlkə də buna layiqdir. Çünkü son illərdə erməni cəmiyyətinin vəziyyəti dəliliklərin mütləq həddi idi. Müharibədən sonra ermənilər dərhal yenidən təşkilatlanaraq sağlam düşüncə vəziyyətine gəldilər. Bu, çox yaxşıdır. Ancaq bunun çox çətin bir şərt olduğunu başa düşməliyik və bu səbəbdən cəmiyyətə bir şey izah etməsi, bir şey söyləməsi lazım ol-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikası Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “Ermənistən-Azərbaycan, ərazilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Duqin: “İlham Əliyevin hər qərarı parlaqdır...”

“...Qərarlarının hər biri ağıllı, təsirli, tədbirli, çox rasionaldır, necə gözəlməyi bilir”

duğunu başa düşməliyik. Putin mövqeyini açıqladı. Və onun sözü həlliçidir.

- **Bəs üçüncü qüvvə indi Ermənistanda görünür? Yəni bir-dən-birə kompromisi bir adam hardansa peydə olsun, bu, ola bilmez?**

- Mən görmürem. Ümumiyyətə, indi Ermənistanda vəziyyət o dərəcədə ümidsiz qalır ki, “üçüncü”, “dördüncü” qüvvə ola biləckələrden də hamı ayrıldı ... Dağıldı. Əgər Ermənistən dirçələcəksə, bu konstruktiv əməkdaşlıq kontekstində edilməlidir - Azərbaycanla, Türkiyə ilə, İranla. Ümumiyyətə, Ermənistən bir dövlət olaraq yenidən başlamalıdır. İndi hər şey yixılıbsa, niyə orada vuruşduqlarını heç başa düşə bilmirəm. Ermənistən yeni bir kontekstdə dirçəldilməsi və inkişafı lazımdır. Bütün məsələ budur. Və sonra yenidən doğuş və güc prosesi ilə ortaya çıxış bilərdi, çünki mübarizə ediləcək bir şey olacaqdır. İndi isə sadəcə mübarizə aparacaq bir şey yoxdur. Ölkə dəhşətli vəziyyətdədir, onu qaldırmaq lazımdır və bu böyük işdir. İndi siyasi həyat ətalət ilə davam edir - orada öz aralarında dava edirlər. Bu, əslində, bir faciədir. Erməni xalqı indi ən yaxşı vəziyyətdə deyil, köməye ehtiyacı var.

Və bir daha vürgulamaq istəyirəm. Bir az həddindən artıq görünə bilər, amma düşünürəm ki, indi çox şey Bakıdan - Qarabağdakı erməni əhalisi ilə məsələnin necə həll olunacağından asılıdır. Məsələ harmonik bir şəkildə həll edilsə, böyük bir qazanc olacaqdır. İndi qədər hər şey çox yaxşı gedir. Və hər şey bu şəkildə davam edərsə, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinə bu amil yeni bir keyfiyyət

keçə bilər. Buna doğru irəliləməyimiz lazımdır. Və bu, əslində həm Ermənistən dirçələşinə, həm də Azərbaycanın bölgədəki yeni rolu-nun reallaşmasına aparan yoldur - daha aktiv, müsbət mənada daha genişdir.

- Azərbaycanın bölgədəki yenilərindən danışırınzı. Bu gün İrəvanla münasibətlərdə Moskvanın Bakıya baxmaq üçün nə qədər ehtiyacı var? Yoxsa həmisi belə olub? Yəni Rusiya-Ermənistən və Rusiya-Azərbaycan münasibətləri hər zaman bir-birinə proqnozlaşdırılır? Və bu gün Bakı amili bu dairədən nə dərəcədə çıxdı və daha təsirli oludur?

- Düşünürəm ki, indi Bakının KTMT və Aİİ-yə qoşulma vaxtıdır. Artıq bunun niyə olmaması ilə bağlı heç bir məntiqi ziddiyət yoxdur. Qarabağ münaqışəsi həll edildi. Hər şey birtəhər az-çox yerini alıb. Və Azərbaycanın Aİİ-yə qoşulmasında ləngimə, bu istiqamətdə hərəkətin olmaması onsuza da Moskvada müəyyən bir anlaşılmazlıq yaradacaq. Azərbaycanın Aİİ və KTMT ilə yaxınlaşması məsələsi hələ Qarabağ və onun ətrafinda olan bölgələrlə əlaqəli səhbetin 5 rayondan getdiyi dövrə idi. İndi çox həssas bir andır. Putin və Əliyev elə bir çətinliklə Qarabağda, Bakı üçün bu qədər müsbət nəticəyə getirib çıxaran bir model qurdular, çox çətinliklə ... Səylər sadəcə titanik idi. Rusiya dostlarına kömək etməyə hazırlırdı. Putin Əliyevi strateji tərəfdası kimi görür. Bu dəqiqidir. Çünkü bölgədəki vəziyyət Azerbaycanla Rusyanın birliyindən asılıdır.

- Paşinyan, Putinlə görüşündə bu gün ölkənin “Rus tərəf-

daşlarının dəstəyi ilə” Ermənistən ordu islahatının aparıldığı da bildirdi. Əlbəttə, Azərbaycan buna diqqət yetirir ... Bu vəziyyətdə, Azərbaycan və Ermənistən Rusyanın vasitəciliyi ilə sülhə gəldikdə, burada ordunun bərpası mövzusu belə bir uğunsuzluq deyilmə?

- Ermənilərlə edilməsi lazımlı hər şey edildi. Mənəcə, onlar tək qalmalıdır. İndi Azərbaycan çox diqqətli olmalı və Rusiya ilə in-teqrasiyaya nə dərəcədə hazır olduğumu görməlidir. Moskva tələb olunan hər şeyi etdi, verdiyi vədleri yerine yetirdi - biz Azərbaycanla Ermənistən arasında sülhün əldə olunmasına öz töhfəmizi verdik, Azərbaycanın Qarabağı qaytarmasına kömək etdik. Ancaq bir balans olmalı idи, eks halda vəziyyət belə görünərdi: müttəfiqimizi qurban verdi və bunun müqabilində bize heç bir sənədə tamamilə müttəfiq olmayan bir ölkənin gücənəməsini əldə etdi. Bu, Azərbaycanı Rusyanın Cənubi Qafqazda ki əsas strateji müttəfiqi kimi göstərən, perspektivli Moskva-Bakı strateji oxu idimi? Yox. Tapşırığımız yerinə yetirdik, növbəti addımı Azərbaycandan gözləyirik. Ermənistən Rusyanın müttəfiqi statusundadır və biz ona kömək edə bilmerik. Yalnız ordunun sıfır vəziyyətində çıxmına kömək edə bilərik. Ancaq bu, Rusiyaya dəstəkleyen qüvvələr var. Ancaq aylıqca başa düşməlisiniz ki, belə bir ittifaqa qarşı olanlar var. Və “əleyhinə” olanlar “tərəfdarı” olanlara piçıldayırlar. Putin de praqmatistdir. O baxır. Ve burada yalnız ciddi bir əxlaq məsəlesi deyil, böyük geosiyasi siyaset də var.

Elçin Bayramlı

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

15 aprel

SƏS

"Mənchester Yunayted"ın tək hədəfi var: Ronaldo!

"Mənchester Yunayted"
"Yuventus"un futbolçusu Kriştiano Ronaldonu heyəti-nə qatmaqdə israrlıdır. "The Sun" xəbər verir ki, "qırmızı şeytanlar" Turin təmsilçisi-nə 36 yaşlı hücumçunun qarşılığında Pol Poqbanı verməyi təklif edib.

Qarşı tərəfin də bu keçidə müsbət yanaşlığı bildirilir. "Yuventus" Kriştiano Ronaldoya yüksək məbləğdə maaş ödədiyti üçün ondan qurtulmaq isteyir. Qeyd edək ki, Ronaldo 2003-2009-cu illərdə "Mənchester Yunayted"də oynayıb.

Qrip və yaz allergiyasının fərqi

"Yaz allergiyaları fevral ayının ortalarından ar-tıq çicəklərdə tozlanma prosesi başlayır. Tozlanmada iştirk edən pol-lemlər, tozcuqlar mik-roskopik ölçüyü olur və gözlə görünmür, kilo-metrərlə ətrafa yayılır" Bunu SİA-ya açıqlama-sında allerqoloq-terapevt Gülnar Quliyeva deyib.

ELAN

"BTB Kapital İnvestisiya Şirkəti" ASC-nin Səhmdarlarının növbədənke-nar ümumi yığıncağı pandemiya ilə əlaqədar 15 mart tarixindən 16 aprel tarixinə keçirilmişdir. Yığıncaq Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Yusif Səfərov küçəsi 27 ünvanında olacaq yığıncağın gündəliyinə "BTB Kapital İnvestisiya Şirkəti" ASC-nin 2020-ci il üzrə maliyyə hesabatının təsdiq edilməsi və Cəmiyyətinin investisiya qiymətləri kağızlan-ının emitenti olaraq 2020-ci il üzrə illik hesabatının təsdiq edilməsi ilə bağlı məsələlər daxildir.

Allerqoloq-terapevt vurğulayıb ki, bəzi insanların bu tozcuqlara, polemlə-re qarşı həssaslığı və ya allergiyası var: "Allergiyası olan insanlar bu dö-nəmdə allergiyası başlayır və burun tutqunluğu, nəfəs almanın çə-tinləşməsi, burunda qəşinmə, qripe bənzər bir hal, burundan selik ifrazi, gözlərdə qum qalma hissi, qəşinmə, sulanma, qulaqda, damaqda qəşinmalar kimi şikayətlər olur. Bəzi pasiyentlərdə bronxial-astma, polen allergiyası xəstəliyi var bu isə yaz mövsümündə astmanın kəskin-ləşməsinə səbəb olur. Bize en çox müraciət edilən mövsüm allergiyasıdır və xroniki xəstəlikdir. Bu mövsüm pasiyenti müalicə etsək də, bu prosesin geləcəkde təkrarlanması ehtimalı böyükdür. Düzənlə müalicə alan pasiyentlərdə sakitləşmə və yaxud bir necə il xəstələri narahat etmir. Lakin bu xəstələr daim özlə-

ne nəzarət etməli həkimə müraciət etməlidirlər. Zamanında düzgün müalicə olunmazsa, mövsüm allergiyası bronxial astma ilə fəsadlaşa bilər. Ümumiyyətlə, allergiya əla-mətlərini soyuqdəymə, qrip kimi başa düşürlər. Bize müraciət edirək ki, iki aydır qripəm immuni-tetim aşağı düşüb. Müayinə etdikdə isə məlum olur ki, bu, yaz allergiya-sıdır. Qeyd edim ki, qrip viral infeksiyadır və bir

heftə -10 gün ərzində yekunlaşır. Xəs-tələrimiz bu zaman soyuqdəymə eley-hine dərman preparatları qəbul edirlər. Bu isə veziyətlərinin ağırlaşmasına səbəb olur". Xatırladaq ki, astma öldürəcү xəs-təlik deyil və hazırda müasir dərmanla-rın köməyi ilə tam nəzarət altına almaq olur: "Dərman müalicəsi zamanı biz elə edirik ki, xəstəmiz sağlam insan kimi yaşayır. Qeyd edim ki, xəstəlik xronikidir. Bronxial astma xəstələrimizdə hər gün nəfəs yolu ilə dərman çəkərək tənəffüs yollarındaki iltihabi allergiyani söndürür və bronxlardakı spazmi aradan qaldırır. Bu xəstələr davamlı və düzənlə olaraq həkim nəzarətində ol-malı həyat tərzinə diqqət etməlidirlər. Bu isə allergiyanın ağırlaşmasının qar-şısını alacaq".

Gönçə Quliyeva

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılın, sahifələrin.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur.
Qəzətə AzərTAC və SİA agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600

Son sahifə

Pəhrizdə olarkən diqqət edilməli qidalar

Arlıplaya bilmə-mək günümüzə ən çox görülen problemlərdən biridir. İnsanın genetik qu-ruluşu, oturaq həyat tərzi və pis yemek vərdişləri həyat keyfiyyətine təsir edir və həm əqli, həm də fiziki cəhət-dən mənfi təsir göstərir. İnsanlar ariqlamaq və ya forma-da qalmak üçün pəhrizdən istifadə etməyi üstün tutsalarda, müyyəyen qidalardan səbəbindən tez-tez istenilən nəticələr əldə edile bilmirlər. Xüsusi bəzi qidalardan kilo itkisinin birbaşa qarşısını alır. Bəs bunlar hansı qidalardır. SİA mə-sələ ilə əlaqədar araşdırmanı təqdim edir.

Qızardılmış qidalar

Ət, baliq, toyuq, kartof və s kimi qızardılmış qidalardan prosesindən keçir və trans yaqlar əmələ gətirir. Bu yaqlarla hazırlanmış qidalardan qandaki xolesterol seviyyəsinə manfi təsir göstərir. Ən çox cips və fast-food kimi hazır və ya qablaşdırılmış qidalarda rast gəlinir. Xolesterolu artıraraq bir çox xəstəliyin əmələ gəlməsinə səbəb olan qızardılmış qidalardan, tərkibindəki doymuş yağ sayəsində ariqlamağı ləngidir. "Tip 2" diabetli qrup olaraq tanınan, ariqlamaqda ən çox çətinlik çəkən davamlı qızardılmış qida qəbul etdikləri müşahidə edilib. Çəki itirilməsi prosesini sü-retləndirmək üçün qızartmaq əvəzinə sobada bişirmək və qaynatmaq kimi sağlam yemək üsullarından istifadə edə bilərsiniz.

Ağ un

Tort, muffin, ağ çörək kimi ağ undan hazırlanan qidalardan qan şəkərinin pozulmasına səbəb olur. Bu, çox tez ac-mağımıza və gün ərzində daha çox kalori qəbul etməyimizə səbəb olur. "İşlənmiş" edilmiş un, karbohidratlar və ni-şasta ilə zəngin qidakıdır. Lif, mineral və vitamin baxımından zəif olan un, tez həzm olunduğu üçün acliq prosesini sürətləndirir. Ancaq təəssüf ki, baş verən hadisə kilo ver-mək prosesini ləngidir. Gündəlik pəhrizimizdə çovdar, kə-pəkli buğda, tam taxıl, kəpək və ya yulaf unlarını seçərək, ariqlama prosesinizi dəstəkleyə bilərsiniz.

Duz

Həddindən artıq çox duz istifadə etmək bədəndəki sodium balansını pozur, suyun tutulmasına və bununla əlaqədar ödəm əmələ gəlməsinə səbəb olur. Pozulmuş sodium tarzlığı bədənin kalsium funksiyalarının qarşısını alır və yağ yandırma prosesində ləngiməyə səbəb olur. Artan ödəm səbəbiyle artıq çəki ala bilərsiniz, bu sizi psi-kojoli olaraq, stresə salır. Bu səbəbdən ariqlama prosesinə kömək etmək üçün gündəlik duz qəbulunu və tərkibində yüksək duzu şirniyyat məhsulları, turşu, konservləşdirilmiş və turşulu qidalardan qəbulunu məhdudlaşdırılmalıdır.

Şirniyyat

Artıq şəkər bədənimizdə qaraciyər tərəfindən yağ kimi yığılır. İdeal bel ölçüsündən artıq və qarın nahiyyəsində yağ kimi tanınan alma bədən tipli şəxslərin həddindən artıq şəkər qəbul etdikləri araşdırımlarla sübut edilib. Fru-toza və qlükozadan ibarət olan bu quruluş, vücutumuzun ehtiyac duyduğu sağlam qidalanma dəyərərini ehtiva etmir. Həddindən artıq şəkər qəbulu insulin ifrazını artırır və müyyənen nahiyyələrin yaqlanmasına səbəb olur. Buna görə gündəlik pəhrizdə sadə şəkər qəbulundan qaćmalı və bunun əvəzinə kompleks karbohidrat mənbələrindən fay-dalanmalısınız.

Qazlı içkilər

Qazlı içkilərdəki şəkər insulin ifrazını artırır və qan şə-kərindəki pozuntulara səbəb olur. Qazlı içkilər gün ərzində çox qəbul edildikdə yorğunluq, sürətli acliq, daha çox şəkerli və qazlı içki içmək stəyi və şirin isteklərə nəzarət edə bilmək kimi problemlər baş verməyə başlayır. Qazlı içkilərin tərkibində yüksək miqdarda fruktoza və qlükoza şərbətləri olduğundan, ürək xəstəlikləri və diabet kimi metabolik xəstəlikləri dəvət edirlər. Qazlı içkilərin şü-shələrindəki Bisfenol A (BPA maddəsi) qətranla ehəte olunub və bu madde bədənin daxili ifrazatına zərər verir. Bədənin metabolik fealiyyətini pozaraq ariqlamağa mane olur. Bu müddətde mineral su, ayran və şəkərsiz ev limo-nadi kimi içki üstünlüklerini qəbul edərək qazlı içkiləri hə-yatımızdan uzaqlaşdırıa bilərik.

Arzu Elsevərqizi